ANUL X No. 2946 | Ediţia de seară | VINERI 19 SEPTEMBRE 1897

Abonamente
Incep la 1 şi 15 ale fie-căreĭ lunĭ
şi se plătesc înainte:
Un an în ţară 30 leĭ; în străinătate 50 leĭ
Şase lunĭ 15 „ „ 25 „
Treĭ lunĭ 8 „ „ 13 „
Numărul 10 banĭ
In străinătate 15 banĭ

Adevĕrul

Să te ferestĭ Romîne de cuiŭ strein în casă
V. Alexandri.

Anunciurĭ
Se primesc direct la Administraţia ziaruluĭ
Linia pagina VI-a . . . . leĭ 0.50 banĭ
„ „ V-a . . . . „ 2. „
„ „ IV-a . . . . „ 2. „
La un mare număr de liniĭ se fac reducţiĭ din tarif
Numărul 10 banĭ
Un număr vechiŭ 20 banĭ

Redacţia
PASAGIUL BĂNCEĬ NAŢIONALE (TELEFON No. 25).

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

Administraţia
PASAGIUL BĂNCEĬ NAŢIONALE (TELEFON No. 25).

REINTOARCEREA TRADATORULUI

Şase paginĭ
la fie-care ediţie

Reîntoarcerea trădătoruluĭ

In momentul cînd se vor cetĭ aceste rîndurĭ, Carol unguritul, regele vînzător al neamuluĭ romînesc, va fi deja întors pe pămîntul ţăreĭ *sale*. Il vor primi miniştriĭ săĭ slugarnicĭ şi mişeĭ, îĭ va eşi înainte lumea oficială. Nicĭ o voce de Romîn, nicĭ o inimă cinstită, nicĭ un glas din ţară, nu va spune «bine aĭ venit» acluĭa care se întoarce, încărcat de mulţumirile şi recunoştinţa poporuluĭ unguresc, dar aducînd în geamantanul săŭ ruşinea şi umilirea patrieĭ.

De azĭ între rege şi ţară nu maĭ este nicĭ o legătură. Carol I-iŭ a făcut să se umple paharul amărăcĭuneĭ, ne-a împins pînă la marginea prăpăstieĭ care exista între el şi Romînia. Pînă acum, fără a exista un curent serios dinastic în ţară, exista un fel de respect pentru înţelepciunea regeluĭ. Se spunea de uniĭ că în adevăr el a călcat legile, a sfărîmat Constituţia, a nimicit întreaga viaţă politică, a distrus orĭ şi ce veleitate de independenţă şi a nimicit caracterele. Totuşĭ aceştĭa aveaŭ încredere în cuminţenia suveranuluĭ şi'l considerau ca un tiran, dar un tiran *bun*. Aceia carĭ aveaŭ această părere favorabilă eraŭ fireşte foarte puţinĭ, dar existaŭ. Azĭ faptul nepatriotic al regeluĭ l'a înstrăinat şi lor. Dovada s'a făcut că dînsul nu e pe pămîntul romînesc, de cît un agent al politiceĭ germane şi că, în interesul acesteĭ politice, a sacrificat pe cele treĭ milioane de Romînĭ şi demnitatea ţăreĭ.

In adevăr, ce însemnătate politică are vizita de la Pesta? Intreita alianţă avea nevoĭe ca în statele Austro-Ungarieĭ să fie linişte, fie şi o linişte de natura aceleĭa pe care o adusese Murawieff la Varşovia. Pentru aceasta era de nevoĭe ca mişcarea naţională a Romînilor să fie distrusă *de fapt* şi în acelaş timp, prin o manifestaţiune în favoarea regatuluĭ unguresc, să se recunoască *de drept*, că Romînia a abandonat orĭ şi ce veleitate de a ajuta cauza politică a fraţilor de peste munţĭ. Pentru aceasta trebuĭa să se găsească un rege prea puţin patriot, prea puţin vrednic, care să se preteze la această înjosire a ţăreĭ, la această trădare a uneĭ cauze atît de sfinte pentru noĭ Romîniĭ.

Regele Carol a primit să fie această unealtă, să sancţioneze cele zise de Wilhelm al doĭlea şi să cîştige pentru întreita alianţă prietenia Ungurilor, în dauna celor treĭ milioane de Romînĭ.

Şi că aşa este, că n'a fost o simplă vizită de politeţă, cum ni se şopteşte la urechĭe de palatiştĭ, este faptul că vizita s'a făcut la Pesta. De ce nu s'a ales Viena, de ce nu s'a ales Ischl?

Răspunsul e uşor de dat: era nevoĭe tocmaĭ de a se manifesta în potriva cestiuneĭ naţionale.

Orĭ şi ce Romîn însă se întreabă: *Regele Carol trebuind să aleagă între interesele politice germane şi între acelea ale Romînilor de peste munţĭ, şi pronunţîndu-se în potriva demnităţeĭ ţăreĭ şi a cauzeĭ naţionale, nu trebuĭe el vestejit, nu trebuĭe el ţintuit la stîlpul infamieĭ şi al oprobiuluĭ public?*

Şi aicĭ răspunsul e uşor de dat: regele a căpătat dragostea Ungurilor, a Germanilor şi a Austriacilor. A pĭerdut pentru tot-d'auna însă ultima scînteie de iubire şi de respect care maĭ exista în inimile cîtor-va naivĭ de la noĭ. De acum înainte lupta trebuĭe de dat cu maĭ multă înverşunare şi maĭ pe faţă, pentru readucerea ţăreĭ la constituţionalizm şi pentru reluarea din mîĭnile regeluĭ a tuturor puterilor, pe carĭ le-a uzurpat, şi a conducereĭ ţăreĭ pe care nu ştie să o facă de cît în dauna eĭ materială şi morală.

Reîntoarcerea dar a *trădătoruluĭ* nu poate de cît să provoace jalea şi dispreţul ţăreĭ romîneştĭ.

Const. Mille

Alaiul de la Pesta

Plecarea din Gara Centrală de la Buda-Pesta

SATIRA POLITICA

Cine'i Pavlovski ?!?

Agenţia Maghiară, de sub direcţia pretinsuluĭ cetăţean Skupiewski, ne telegrafiază că la banchetul dat în Pesta... bovină, de către asociaţia Hirlapurilor unse cu osînză, un ziarist din Bucureştĭ anume *Pavlovsky* (?), a băut pentru presa maghiară.

Faţă cu această ştire, o mare emoţiune a cuprins pe toţĭ rîndaşiĭ din Capitală şi fie-care se întreabă: „*Cine e Pavlovsky?*“

Pe trotuare, la Capşa, la Pake pe piaţa Teatruluĭ, la tunelul luĭ Mihăiţă lăncieru, pretutindenĭ cetăţeniĭ se abordează emoţionaţĭ şi toţĭ se întreabă: „*Cine e Pavlovsky?*“

De la munte pîn'la mare, întreaga suflare romînească întreabă şi întreabă zadarnic: „*Cine e Pavlovsky?*“

Pavlovsky! strigă ţara întreagă; *Pavlovsky!* răspunde ecoul nedumirit, dar Pavlovsky rămîne un mare necunoscut' maĭ necunoscut de cît mobilul perpetuŭ, maĭ necunoscut de cît un colectivist de treabă, maĭ necunoscut de cît polul nordic.

Şi cu toate acestea, Pavlovsky a fost la Pesta, Pavlovsky a mîncat papricaşul keşkemetuluĭ, Pavlovsky şi-a umplut pipota cu slană, şi tot Pavlovsky a rostit un toast în numele *preseĭ romîne!*

Incă odată: *Cine e Pavlovsky?*

Vaz

N.B. In ultimul moment primim din partea d-luĭ Cazavilan înştiinţarea că oferă un premiŭ de 200 leĭ, plus o cutie cu sardele, plus un volum din marele roman *Dramele întunecoase ale Siberieĭ*, aceluia care va găsi pe Pavlovsky şi'l va aduce la „velodromul romîn“, la marile curse ce vor avea loc Duminica viitoare.

. . . .

Cine e Pavlovsky?

Vaz

Manifestaţia

Se spune— dar încă nu credem— că guvernul ar fi luat hotărîrea să facă o splendidă recepţiune regeluĭ la întoarcere.

Incă odată, nu credem ca guvernul să facă şi această nebunie, dar *dacă MiliţăSturdza, în nemărginita sa aberaţiune, ar face şi nerozia aceasta, atuncĭ totul, dar absolut totul, ar fi permis acelora carĭ maĭ simt romîneşte.*

Atuncĭ, oameniĭ ceĭ maĭ pacîniĉi vor fi autorizaţĭ să scoboare în stradă şi să fluere atît manifestaţia cît şi pe acela căruĭa se adresează; atuncĭ indignarea publică şi patriotică va trebui să se manifesteze cu toată energia.

A sărbători pe regele fiind că a umilit pe Romînĭ în capitala maghiară, a sărbători pe rege pentru marea ispravă că a nesocotit sentimentul public al ţăreĭ, aceasta însemnează culmea neruşinăreĭ şi a cinizmuluĭ.

Regele să se întoarcă în Capitală, dar să se întoarcă, tiptil, pe furiş; regele să se mulţumească cu complimentele miniştrilor şi lacheilor săĭ, cu încovoelile mişeilor carĭ îl încurajază şi îl aprobă, dar maĭ mult să nu pretindă.

Este un sentiment patriotic în ţara aceasta care nu trebuĭe ofensat prea mult.

Ceĭ interesaţĭ să'şi deschidă ochiĭ.

Dragoş.

Guvernul se duce

Situaţia guvernuluĭ Sturdza a devenit imposibilă. Vizita pe care o face regele Carol la Pesta, î-a luat şi sprijinul maĭ multor sturdzişti fruntaşĭ.

Conducătoriĭ partiduluĭ liberal înţeleg că vizita la Pesta dă o teribilă lovitură chestiuneĭ naţionale şi decĭ partidul liberal s'a acoperit de o pată pe care nu o va putea şterge nicĭ odată.

Acum ceĭ maĭ mulţĭ vor să se lepede de solidaritatea cu D. Sturdza şi să'l sacrifice pe acesta pentru a salva partidul.

Declaraţie importantă

Doĭ fruntaşĭ sturdzişti spuneaŭ erĭ, vorbind despre vizita de la Pesta:

— Asta nu merge. D. Sturza a făcut o greşeală ce nu i se poate ierta. Guvernul era dator, dacă nu putea să evite vizita la Pesta, cel puţin să fi luat măsurĭ ca barem presa oficioasă maghiară să nu dea acesteĭ vizite o interpetare ostilă Romînilor din Ungaria.

Comitetul partiduluĭ

Uniĭ fruntaşĭ liberalĭ sînt de părere că trebuĭe să se convoace comitetul dirigințe al partiduluĭ pentru ca acesta să decapiteze pe d. Sturdza ca şef al partiduluĭ.

Ceĭ maĭ mulţĭ însă spun că nu ar trebui să se ia măsurĭ prea pe faţă în contra d luĭ Sturdza acum, căcĭ aceste măsurĭ ar lovi indirect în rege şi decĭ ar putea să'l hotărască pe rege să înlăture întreg partidul liberal de la putere.

In cercurile palatiste

In cercurile palatiste d. Dim. Sturdza este taxat de cel maĭ incapabil om politic. Toţĭ îĭ impută că e absolut lipsit de tact şi că n'a ştiut nicĭ să pregătească ţara ca să primească vizita de la Pesta, nicĭ să ia măsurĭ ca oficioşiĭ maghiarĭ să nu comită indelicateţa şi nedibăcia de a vorbi de moartea chestieĭ naţionale, în timpul şedereĭ regeluĭ la Pesta.

Lumea politică se plinge de asemenea şi în contra reprezentanţilor noştri de la Berlin şi Viena.

Toţĭ acuză pe d. Sturdza că a dat posturile cele maĭ importante unor oamenĭ carĭ nu ştiŭ să apere interesele ţăreĭ.

Concluzia

Concluzia este că d. Sturdza a lucrat atît de stîngaciŭ în cît odată cu revolta pe care a stîrnit'o printre Romînĭ atitudinea sa în chestia naţională, şi-a înstrăinat şi partidul şi palatul.

Guvernul d-luĭ Sturdza e condamnat şi e probabil că săptămîna viitoare vom fi în plină criză ministerială.

Rep.

In Tripla alianţă

O telegramă a trimisuluĭ nostru special la Pesta, pe care o publicăm maĭ la vale, înregistrează următoarea versiune care circulă în cercurile politice maghiare:

La toasturile de la prînzul de gală, împăratul Frantz-Ioseph **va comunica oficial intrarea Romînieĭ în tripla alianţă.**

In momentul cînd scrim aceste rîndurĭ, nu cunoaştem încă textul toasturilor de la Pesta.

Ca chestiune de principiŭ, politica de pace şi de grupare a statelor civilizate pentru eventuale loviturĭ ale ţarizmuluĭ e singura politică posibilă pentru Romînia. Asupra acestuĭ punct principial, de prisos să insistăm aci.

Ceea ce e primejdios însă, este cum de asemenea declaraţiunĭ să se facă în faţa numaĭ a regeluĭ Carol, rege iresponsabil, după constituţia ţăreĭ.

Asemenea declaraţie nu poate avea nicĭ o valoare politică.

Unde e ministrul de externe, ministrul responsabil al ţăreĭ, unde e el în momentul unor astfel de declaraţiunĭ?

De la cine vom cere noĭ desluşirĭ asupra condiţiilor de intrare în tripla alianţă? De unde vom şti noĭ ce parte aŭ aspiraţiile noastre naţionale *într'un asemenea tractat?*

Politicianiĭ noştri se joacă cu viitorul ţăreĭ: aŭ abandonat totul în mîĭnile „regeluĭ iresponsabil“ şi creează ţăreĭ o situaţiune din cele maĭ turbure.

Va fi prima chestiune care va trebui să se puĭe la deschiderea parlamentuluĭ, chestiunea de a se şti: **dacă şi în ce condiţiĭ** *a intrat Romînia în alianţa celor treĭ puterĭ centrale.*

Silex.

SUB CERUL PATRIEI

Gloriĭ apuse

In tovărăşia unor prietenĭ — confidenţĭ discreţĭ aĭ nopţilor de toamnă — m'am rătăcit serile trecute în una din grădinile populare ale Bucureştiuluĭ şi împreună am gustat sfîrşitul uneĭ comediĭ, al căreĭ nume redeşteaptă o întreagă epocă de fericită memorie, epoca rîsuluĭ sgomotos, rîsul fără motiv şi a plînsuluĭ cu lacrimĭ abundente şi suspine uşurătoare. Se juca *Vlăduţu mameĭ* cu... Burienescu în rolul titular, cu alţĭ contemporanĭ aĭ luĭ în cele-l'alte rolurĭ:

— Nu vleaŭ, nu vleaŭ! A rămas mama fată mare, etc., etc.

...Te sileştĭ să rîzĭ, dar de-abĭa un surîs de milă îţĭ flutură pe buze — şi în el încă, e atîta critică severă, atîta amestec de silă şi ironie, de analiză şi sentinţe: s'ar părea că vreĭ să-l umileştĭ grozav pe bietul comedian, făcîndu-l să priceapă cît de inferioară e calitatea arteĭ în care se produce...

Aşa dar să nu maĭ poată bătrînul actor mişca inima ta — el, gloria de odinioară, care a făcut să rîdă şi să plîngă atîtea generaţiunĭ?!

*

Bătrînule istrion — pribeag cu periĭ zăpadă! — în zadar îţĭ spoeştĭ tu faţa, îţĭ roşeştĭ nasul şi umbreştĭ orbitele ochilor cu marĭ sprîncene vinete; în zadar gestul grotesc, în zadar tonul baroc — tu nu ne poţĭ înveseli!

Şi să ţi-o spun eŭ, un tînăr de erĭ-alaltăĭerĭ — ţie, bătrîn neîntrecut în meşteşugul de a face lumea să rîdă, să plîngă?! Să rănesc ast-fel amorul tăŭ propriŭ de „artist“?

Rîdeaŭ pînă sughiţaŭ părinţiĭ şi buniciĭ noştri, muiaŭ prostirĭ în lacrimĭ mamele şi bunicele noastre, de cîte orĭ voĭaĭ tu să le dovedeştĭ ce poate „un artist romîn“.

Şi azĭ, moşneag cu trupul tremurînd e gloriosul „artist romîn“ de odinioară. Marele săŭ talent, admirat şi răsplătit de o lume, nu se maĭ poate ilustra de cît pe scena în treĭ scîndurĭ a grădineĭ unuĭ birt retras, în care intrarea e gratuită, şi consumaţia sporită cu cincĭ parale!

Dar cel puţin dacă nu te-ar umili tineriĭ de azĭ, dacă nu te-ar sfida, spunîndu-ţĭ că nu-ĭ poţĭ face să rîdă, să plîngă!

Asta te doare, te sîngerează, pribeagule istrion!...

*

Eştĭ tot tu, de altă-dată, îţĭ tremură trupul şi capul e alb — dar stăpîn te simţĭ încă pe meşteşugul tăŭ şi de-ar fi boeriĭ tăĭ de odinioară, î-aĭ face şi acum să rîdă cu lacrimĭ.

Dar alta e vremea şi alta e viaţa de azĭ: s'aŭ stins sufletele sănătoase şi odihnite de odinioară, s'a stins traĭul tihnit — azĭ ca erĭ, mîine ca azĭ — şi aŭ venit peste ţara romînească grijile, zile ce nu maĭ seamănă una cu alta, noptĭ plînse cu lacrimĭ de foc, trudă şi silă pretutindenĭ, nicăĭerĭ amorurĭ vesele: nu maĭ putem rîde de cît cu venin, nu maĭ putem plînge de cît cu ciudă — şi nenorocirea e adîncă în noĭ, e în sînge.

Marĭ artiştĭ sînt azĭ numaĭ aceĭ ce pot răscoli şi chinui această adîncă a noastră nenorocire.

Pe voĭ, istrionĭ moşnegĭ cu glumele voastre naive şi senine, cu dramele voastre duĭoase — vă plîng, sărmane gloriĭ apuse!

Em. D. Fagure

Şovinismul maghiar

Şovinismul maghiar pe lîngă multe rele la carĭ a dat naştere, a făcut însă şi un mare bine poporuluĭ unguresc.

El î-a îndreptat toată activitatea în spre opera de înălţare a ţăreĭ pe calea artistică. Graţie şovinismuluĭ lor, Unguriĭ se pot lăuda cu galeriĭ de pictură ungurească, cu palate în carĭ arta şi-a imprimat pecetia eĭ înălţătoare, cu o capitală pe care cu drept cuvînt o admiră toţĭ aceĭa carĭ o văd.

In această parte, pe acest teren ar fi bine să începem şi noĭ a fi şoviniştĭ.

Acum la noĭ, nimenĭ din aceĭa carĭ sînt în capul instituţiilor culturale nu şi-a dat osteneala ca să protejeze arta romînească.

Cînd a fost să se restaureze monumentele noastre istorice, s'aŭ înlăturat artiştiĭ romînĭ şi s'a făcut apel la un străin, care, în loc de restaurărĭ, a făcut construcţiĭ nouĭ.

Cînd a fost vorba să se facă un tabloŭ care să înfăţişeze vizita împăratuluĭ Frantz Iosef la Bucureştĭ, s'a făcut apel tot la un pictor străin.

Unguriĭ nu procedează astfel şi bine fac. De sigur că nu apar de la început artiştiĭ de mare talent, dar, fără o încurajare dată artelor şi artiştilor, sînt foarte puţinĭ aceĭa carĭ se îndrumează în spre aceste ocupaţiunĭ. Şi chĭar aceĭa carĭ fac pictură şi piese de teatru, foarte curînd se conving că trebuĭe să'şi îndrepteze activitatea în alte direcţiĭ.

Lucrările marĭ cer timp şi cheltuĭală, ele nu se pot face de oamenĭ săracĭ şi maĭ toţĭ artiştiĭ sînt lipsiţĭ de mijloace.

Unguriĭ aŭ înţeles aceasta şi de aceĭa eĭ, de mult, aŭ înfiinţat ateliere de pictură, pe carĭ le-aŭ pus la dispoziţia pictorilor. Maĭ mult, guvernul le-a procurat materialul necesar pentru lucru şi le-a dat şi o subvenţiune anuală echivalentă cu strictul necesar pentru traĭ.

Rezultatul acestor măsurĭ a fost uimitor. Ungaria se poate prezinta azĭ peste tot cu pînzele artiştilor săĭ.

La noĭ pictoriĭ nu numaĭ că n'aŭ primit ajutoarele de carĭ s'aŭ bucurat Unguriĭ,—s'aŭ dat numaĭ burse pentru străinătate, burse carĭ foarte rar daŭ un rezultat bun—dar n'aŭ primit nicĭ măcar însărcinarea de a face lucrărĭ importante.

Şi ca să se convingă orĭ cine că nu talentele lipsesc, daŭ următoarele fapte.

Toţĭ pictoriĭ noştri maĭ cunoscuţĭ aŭ debutat cu lucrărĭ marĭ şi nu lipsite de valoare. Maĭ toate aceste lucrărĭ aŭ fost însă făcute în străinătate. Intorşĭ în ţară, toţĭ, fără excepţie, s'aŭ dedat numaĭ la un fel de pictură comercială: portretistică, peisagiurĭ, micĭ scene de interior, florĭ, fructe.

Nicĭ un tabloŭ serios nu s'a lucrat în ţară. De ce? Pentru că pictoriĭ n'aŭ ateliere şi nicĭ banĭ ca să se poată consacra lunĭ şi anĭ la desăvîrşirea uneĭ opere. Nicĭ buna-voinţă, nicĭ talentul nu le aŭ lipsit. Dovadă sînt schiţele pe carĭ eĭ le-aŭ expus la diferite expoziţiĭ. Schiţa „Revolaţia luĭ Horia“, de talentatul pictor Popovicĭ, stă şi azĭ în una din sălile Ateneuluĭ. Schiţele „Isus la Golgota“ şi „Ovidiu la Tomis“, ale harniculuĭ şi talentatuluĭ N. Vermont, aŭ rămas tot în stare de schiţe.

La Ateneu s'a făcut „o scară monumentală“, care nu are nicĭ un scop şi nu a înălţat cu nimic arta noastră, dar locul pentru frescă poartă încă pe el numaĭ inscripţia:

„Loc rezervat pentru marea frescă...“ etc.

*

Dar e o altă artă pentru care statul face cheltuelĭ: Teatrul. Cum stăm cu aceasta? De cîte orĭ n'am vorbit de teatru! Şi unde am ajuns? Sînt privit de conducătoriĭ Teatruluĭ ca un duşman personal. Şi în loc să fi reuşit, cu campania pe care o fac de zece anĭ, ca să fac să se joace la Teatru piesele scriitorilor romînĭ, n'am obţinut de cît prigonire şi pentru piesele mele.

Ceĭ carĭ conduc Teatrul, ca şi ceĭ carĭ conduc belele-arte, nu vor să audă de arta romînească şi dacă îndrăzneştĭ să-ĭ combaţĭ pentru protecţia pe care o acordă tutulor incapabililor traducătorĭ, te duşmănesc pînă într'atît şi cu atîta dispreţ pentru opinia publică, în cît, alungîndu'ţĭ piesele tale, urcă pe şcena Teatruluĭ Naţional pînă şi traducerile curtierilor de anunţurĭ.

Eĭ, la Ungurĭ nu s'ar permite aşa ceva. Unguriĭ ar face să sară pe ferestre şi protectoriĭ şi protejaţiĭ carĭ îşĭ bat joc de scrierile originale. Şi bine fac Unguriĭ.

S'a dus regele în Pesta şi la reprezentaţia de gală a auzit muzică ungurească, a văzut dramă ungurească. La noĭ şi cînd a venit perechea princiară în ţară, li s'a dat o piesă englezească.

*

Care este rezultatul acestor două direcţiĭ? Toată lumea l'a putut vedea. Impăratul Germaniceĭ, vorbind la banchetul de la Pesta, a făcut omagiŭ mişcăreĭ artistice din capitala maghiară.

Despre ce ar putea să vorbească străinul cel maĭ bine dispus pentru noĭ ?. Despre stăvilarul din „Copiĭ părăsițĭ“ saŭ despre stîngăcia interpretărei repertoriuluĭ clasic, despre moda et ăină a portuluĭ, saŭ despre obiceiul de a nu se umple teatrul de cît la reprezentațiile trupelor străine de Café-chantant ?

Dacă Ungurii aŭ reușit să se impue statelor civilizate, aceasta o datoresc importanțeĭ pe care aŭ dat'o artelor. La toate expozițiile eĭ aŭ figurat cu arta lor proprie și ochiĭ ațintițĭ asupra picturei maghiare, urechile încîntate de muzica maghiară, inimile mișcate de patriotizmul lor le-a dat locul pe care îl aŭ azĭ, cu toate barbariile politice pe carĭ le săvîrșesc.

Cit de ușor am putea lupta cu eĭ, noĭ carĭ nu avem de înăbușit vaĭete dureroase, căcĭ nu sugrumăm libertatea nicĭ unuĭ popor, dacă am ști să ne prezentăm lumeĭ cu operele carĭ disting pe poporul civilizat !

I. C. B.

IMPRESIUNI și PALAVRE

(Din coresp. luĭ Chițibuș cu cititoarele sale)

Soluțiunea revolveruluĭ

Br! pe aceste timpurĭ tulburĭ, cînd nota discuțiilor s'a ridicat și cînd indignarea publică zguduĭe sufletele, *Evrica*, trezită dintr'un lung somn, se indignează și voește să rezolve cu revolverul o cestiune care s'ar putea dezlega și alt-fel.

Intr'una din cronicele mele trecute am discutat cestiunea îngăduireĭ reciproce și am opinat, că, în multe cazurĭ, o căznicie, de mîna dreaptă saŭ chîar de cea stîngă, poate să fie scăpată din naufragiŭ, *numaĭ grație femeeĭ*. Dînsa ertînd, readucînd în casa conjugală, prin bunătate și uĭtare, pe soțul saŭ amantul vagabond, face ca să fie și maĭ iubită. In adevăr, se întîmplă cazurĭ foarte dese, cînd bărbatul crede că trebuĭe să „varieze“ și speră a găsi noui și supreme senzațiĭ. Rezultatul e de multe orĭ din potrivă. El nu găsește de cît dezgust, dragoste mercenară și cu părerea de răŭ se gîndește la căminul liniștit și bine-cuvîntat pe care l'a lăsat pentru a alerga după un ideal și care, vaĭ, l'a condus la murdărie și la disprețul de sine. Cu ce părere de bine, nu ar reveni el acasă, dacă ar ști că găsește poarta deschisă, ertarea acesteĭ *escapade* și reluarea căznicieĭ fericite de altă dată!

Acum depinde de femee ca să'șĭ zdrobească viitorul *eĭ*, viitorul *luĭ* și poate a uneĭ întregĭ familiĭ. *Evrica* are soluțiunea eĭ gata : ia revolverul, suprimă pe necredincios și se suprimă și pe ea. Ziarele, deprinse cu asemenea drame, se vor mulțumi să înregistreze cazul la *faptele diverse*, la micul reportaj și uĭtarea va veni să acopere această dramă. Soluțiunea *Evricăĭ* e însă sălbatică, antiumană, nu e de natură să se adapteze cu moravurile noastre carĭ aŭ început să fie maĭ dulcĭ și maĭ omeneștĭ.

Păcătuirea fiind în firea omuluĭ, trebuie să fim indulgențĭ cu ea. Nu este vorba de dispreț, de răzbunare și de amor propriŭ lovit de moarte. E pur și simplu vorba de a cunoaște firea omenească și de a'țĭ alcătui ast-fel viața ca, pe lîngă atîtea și atîtea neplăcerĭ, să aibă și o parte de mulțumire sufletească. Eĭ bine, e de o înaltă filozofie această hotărîre a uneĭ femeĭ culte și inteligente, care, în loc să tranșeze cu revolverul asemenea cestiunĭ, le dă o soluțiune inteligentă și umană.

Și apoĭ ertarea este un sentiment atît de înalt! Ce mic pare omul și cît de mic se simte el însușĭ, cînd se știe vinovat și cu toate acestea găsește pe cine-va maĭ superior ca el, care trece cu vederea, șterge cu buretele micile păcate legate de mîna această de pămînt, se ridică maĭ sus și, în filozofia'ĭ umană, vede lucrurile dintr'un punct de vedere maĭ înalt de cît din acela al gelozieĭ salbatice orĭ al amoruluĭ propriŭ lovit.

Indignarea este sfîntă. *Evrica* vibrează de un asemenea sentiment și, dacă voițĭ, eŭ îĭ respect pornirea. Nu i-o pot însă admite și, cu toată supărarea eĭ, mă simt mulțumit că, împreună cu mine este marea majoritate a oamenilor carĭ urmează vechea zicătoare a bătrînuluĭ Plautus : *om sînt și nu cere de la mine maĭ mult de cît ce omenește e.*

Chițibuș.

CRONICA

— Baletul de la Pesta —

Alaltă-seară la Opera din Pesta, baletistele și-aŭ dat poalele peste cap și aŭ proclamat frăția maghiaro-romînă.

Onoare baletistelor maghiare, carĭ aŭ știut să ție sus... piciorul.

In baletul *Czárdás*, unde aŭ defilat ciobanĭ și țărance romîne, unguroaicele de la Opera din Pesta aŭ dovedit că sînt gata să se sacrifice pe altarul tuturor naționalităților.

Cine s'ar fi gîndit că adevăratele culise ale chestieĭ naționale sînt la Opera din Pesta ?

Vă mulțumesc, șarmante unguroaice, pentru manifestația voastră de alaltăseară și vă asigur că orĭ-cînd vețĭ veni aci în Romînia, la orĭ ce oră de zi saŭ de noapte, vă vom primi..... cu brațele deschise !

Eljen a magar baletista!

Ionathan

Din Iașĭ

(Coresp. particulară a „Adevĕruluĭ“)

Vizita d-luĭ Haret.—Diverse.

Zilele aceste, d. Haret, ministrul de culte și instrucțiune publică, a făcut o vizită orașuluĭ nostru. Cu această ocazie, d-sa a inspectat liceul externat și a rămas pe deplin mulțumit de condițiile în carĭ acest liceŭ s'a zidit.

Cu tot numărul mare de elevĭ de pe la liceele din Iașĭ, d. ministru Haret s'a pronunțat cu totul contra înființăreĭ de divizionare. In schimb, d-sa a declarat cîtor-va interlocutorĭ că va înființa încă un liceŭ în acest oraș ; în acelaș timp, e probabil că unul din actualele gimnazii din Iașĭ va fi prefăcut în liceŭ.

Tot cu această ocazie, ministrul instrucțiuneĭ a maĭ spus că unul din liceele din Bîrlad și Botoșanĭ va fi transformat într'un gimnaziŭ clasic, de oarece numărul elevilor carĭ frecventează acele licee este foarte restrîns.

Diverse.

Acum cîte-va zile s'aŭ găsit într'o fîntînă de pe moșia Burueneștĭ, din județul nostru, două rîndurĭ de haĭne și o pelerină. Haĭnele găsite sînt de o stofă bună, dar rupte și aŭ urme de sînge pe ele, ceea ce ar lăsa să se presupue că ar fi o crimă la mijloc. De alt-fel, parchetul și-a început cercetările și se bănuește că autoriĭ crimeĭ ar fi niște Rușĭ, carĭ locuiesc în acea comună fără nicĭ o autorizație din partea autorităței comunale.

*

Comisarul regesc al corpuluĭ al IV-lea de armată, d. căpitan Chirculescu, a făcut recurs la consiliul de revizie în contra sentințeĭ consiliuluĭ de războiŭ, în privința locotenentuluĭ Carp. Motivele recursuluĭ sînt că consiliul de războiŭ a dat o sentință pe baza unor mărturiĭ false, refuzînd tot o dată de a lua măsurĭ pentru pedepsirea acelor martorĭ mincinoșĭ... Data judecăreĭ recursuluĭ încă nu s'a fixat.

Cor.

Știrĭ literare

Colaboratorul nostru Radu D. Rosetti a pus sub tipar un noŭ volum de versurĭ, intitulat „Duioase“, care va apare în editura librărieĭ Leon Alcalay.

Nu ne îndoim că autorul „Sincerelor“ va avea și de astă dată din partea publiculuĭ cititor ajutorul pe care'l merită.

PLINGERI

Birjarul Toma Donașianu ni se plînge că, ducîndu-se în Rîmnicu-Vîlcea pe timpul sezonuluĭ băilor din Govora și Călimăneștĭ, directorul polițieĭ din acea localitate și cu un sergent de stradă l'aŭ luat la bătaĭe, sub cuvînt că ar fi înjurat pe o d-nă,—ceea ce s'a dovedit însă maĭ tîrziŭ că nu era adevărat și că altul era birjarul cu pricina.—Actul acesta este cît se poate de condamnabil și cerem pedepsirea funcționarilor bătăușĭ, pentru ca pe viitor să nu se maĭ lege de oamenĭ pînă n'or avea probe evidente de vinovăție.

*

Intr'unul din numerele trecute ale ziaruluĭ nostru am publicat o plîngere a unuĭ fost sergent de stradă, anume Dumitru Pătruțescu, cum că a fost destituit pe nedrept din funcția ce o-cupa. Nenorocitul om s'a prezentat din noŭ în redacția ziaruluĭ nostru și ni s'a plîns că, văzînd că nu i se face dreptate, s'a adresat printr'o petiție regeluĭ și ministruluĭ de interne și aceștia aŭ ordonat reintegrarea sa în funcție. „Cu toate astea, ni se plînge Pătruțescu, comandantul sergenților nicĭ nu vrea să știe de ordinele venite de sus, așa că eŭ sînt amenințat să mor de foame pe drumurĭ“. — Ce zice d. Milicescu, comandantul sergenților de oraș, despre aceasta ?...

*

Maĭ mulțĭ cetățenĭ din străzile Silivestru, Profetuluĭ, Salcîmilor și Viitor ni se plîng că prin acele părțĭ domnește o murdărie ne maĭ pomenită. Gunoaĭe, lăturĭ, cojĭ de pepenĭ umplu acele străzĭ și, cu toate astea, nimenĭ nu se gîndește ca să le ridice de-acolo. Afară de asta, stropitoarele primărieĭ nicĭ măcar din an în Paște nu se văd pe acolo, așa că praful stă de o palmă și maĭ bine pe străzĭ.—Această plîngere o găsim cît se poate de întemeiată și nu înțelegem pînă cînd atîta nepăsare din partea primărieĭ față de salubritatea orașuluĭ.

Revista cărților

Clipe de *Ana Conta-Kernbach*, un vol. de 100 de paginĭ. D-na Conta-Kernbach este soția poetuluĭ Gheorghe Kernbach (Gheorghe din Moldova) și d-sa s'a făcut cunoscută deja publiculuĭ cititor prin gingașele sale poezii publicate în diferite reviste. Azĭ d-sa îșĭ adună în volum versurile d-sale și publicul credem că'l va îmbrățișa tot cu atîta căldură cu care a îmbrățișat primele versurĭ ale distinseĭ scriitoare.

Noĭ recomandăm cu toată căldura primul volum al distinseĭ poete.

FEL DE FEL

Mașină de fabricat pîine. — La expoziția din Bruxelles, în secțiunea franceză, se află o mașină, în care se pune griul necurățit, și care mașină, în timp de 15 minute, spală, curăță, macină griul și scoate și pîine coaptă.

Pîinea fabricată de această mașină a fost gustată de maĭ multe persoane notabile printre carĭ și de regele Belgieĭ, carĭ aŭ rămas pe deplin satisfăcute de felul cum e fabricată.

Să sperăm că, odată cu inventarea acesteĭ perfecționate mașinĭ, vom scăpa de a maĭ fi la discreția brutarilor. In special, aceste mașinĭ sînt de absolută necesitate în armată.

*

Limbile întrebuințate în presa americană.—Afară de limba engleză, două zecĭ și treĭ de alte limbĭ sînt repezentate în presa americană. Ziarele imprimate în franțuzește sînt destul de numeroase. Există ziare cotidiane franceze la Fall-River, Lowell, New-Bedford, Woonsocket. De asemenea sînt ziare franțuzeștĭ la New-York, San-Francisco și Nouvelle-Orleans. In cîte-va orașele din Luiziana există șĭ opt ziare franțuzeștĭ hebdomadare.

Nu se găsește nicĭ un ziar rus ; în schimb însă, există patru foĭ cotidiane imprimate în polonește : la Chicago, Buffalo, Milwaukee și Baltimore ; afară de acestea, maĭ sînt șapte foĭ hebdomadare publicate în polonește la Chicago, șase în Pensilvania, unu la Cleveland, unu la Toleda și treĭ la Detroit. Cea maĭ mare parte a periodicelor în limba spaniolă sînt ziare comerciale ; totuși există un ziar cotidian la New-York și un altul la Kej-West ; sînt patru ziare spaniole la Arizona și douăspre-zece la New-Mexico. Limba portugheză este repreznîtată prin cincĭ foĭ, toate hebdomadare.

New-Yorkul posedă un ziar armean și San-Francisco donă ziare hebdomadare chineze. Cincĭ foĭ sînt redijate în limba finlandeză : două în regiunile miniere din Michigan și cîte una în Illinois, Minnesota și New-York. Sînt treĭ ziare boheme la New-York, două la Chicago și unu la Cleveland ; se găsese de asemenea treĭ ziare daneze la Chicago, Omaha și Racine ; aceste sînt destinate maĭ mult arendașilor ; există, cu toate astea, un ziar danez și la New-York.

Ziarele scandinave sînt numeroase, dar nicĭ unul din ele nu este cotidian ; se numără treĭ-zecĭ de foĭ suedeze și un-spre-zece norvegiene. Olandezii, numeroșĭ maĭ cu seamă în Michigan, dispun în acest stat de nouă ziare ; maĭ aŭ însă alte nouă în restul Statelor-Unite. Presa italiană nu este reprezentată de cît prin două ziare cotidiane la New-York și două la San-Francisco Cît despre Germanĭ, eĭ aŭ ziare cotidiane în cea maĭ mare parte a orașelor marĭ din America.

Un bucureștean pe zi

Pavlovsky

Amicul *Vax* se întreabă în pagina I: *Cine e Pavlovski?*

Ne grăbim a-ĭ răspunde, aicĭ în pagina II-a :

— Acesta e Pavlovsky! Chiar el „confratele“ Pavlovsky, „ziarist din Bucureștĭ,“ care a toastat la Pesta pentru presa cu papricaș !!

Am crezut de cuviință să satisfacem, în primele 24 de ore, curiozitatea publiculuĭ, care se întreabă pe toate străzile Bucureștiuluĭ :

— Cine-ĭ Pavlovsky ? Cine-ĭ Pavlovsky.

Știrĭ teatrale

D. Ionescu-Quintus, colaboratorul nostru, a prezentat direcțiuneĭ *Teatruluĭ Național* două piese: *Social-democrație* și *Respectă onoarea*, ambele originale.

DIN STREINATATE

Egipt

Ziarul francez „Politique Coloniale“ află din Petersburg că cabinetele din Berlin, Paris, Viena, Roma și Petersburg aŭ cerut, printr'o notă adresată guvernuluĭ englez, ca Egiptul să fie cît de curînd evacuat de către trupele Anglieĭ.

Cabinetul din Petersburg a adăugat în nota sa, că, Egiptul fiind deja liniștit, trupele engleze nu maĭ aŭ ce căuta acolo.

Pentru regularea acesteĭ chestiunĭ importante atît pentru Anglia cît și pentru întreaga Europa, se crede că ar fi nevoĭe de convocarea uneĭ conferințe la Constantinopol, cînd se vor discuta motivele pe carĭ Anglia le invocă pentru continuarea ocupăreĭ Egiptuluĭ de către trupele britanice.

Grecia

La Atena a avut loc un meeting pentru a sili pe guvern să reîncepă ostilitățile cu Turcia.

D-rul Vello, care se află în fruntea mișcăreĭ războinice din Grecia, a spus că poporul grec nu poate accepta condițiunile de pace, pe carĭ Europa voește să i le impue, și că guvernul grec trebuĭe să reînceapă ostilitățile.

D-rul Vello a declarat, în numele unuĭ mare număr de deputațĭ, că în ziua deschidereĭ parlamentuluĭ, va avea loc un noŭ meeting pentru a sili pe deputațĭ să ceară continuarea războiuluĭ cu Turcia.

Maĭ multe ziare greceștĭ aprobă agitațiunile războinice și cer ca guvernul să întrerupă tratările de pace.

Maĭ multe miĭ de manifestanțĭ aŭ parcurs străzile Ateneĭ, strigînd : „Zito o polemos !“

Germania

Impăratul Wilhelm a căutat să'șĭ manifesteze încă odată admirațiunea și recunoștința sa pentru prințul Bismarck.

Primul torpilor german, construit în fabricile din Germania, a fost botezat cu numele de „prințul Bismarck“ din ordinul împăratuluĭ Wilhelm, care a ținut și un călduros discurs la adresa mareluĭ om de stat german.

Pentru a da o importanță și maĭ mare acestuĭ eveniment, împăratul a ordonat miniștrilor de finanțe și de marină ca să viziteze pe prințul Bismarck la Friedrichsruhe, pentru a'ĭ exprima felicitările guvernuluĭ german.

Extern.

Litere-Arte-Științe

La Varșovia s'a ridicat un monument luĭ Mickievitch, cu ocazia aniversăreĭ de o sută de anĭ de la moartea celebruluĭ poet polonez. Un editor de muzică din Kiew, admirator mare al operelor decedatuluĭ poet, a deschis un concurs pentru facerea unuĭ marș solemn cu ocazia inaugurăreĭ monumentuluĭ luĭ Mickievitch. Premiul pentru acest marș va fi de 1000 francĭ și la concurs pot să ia parte și toțĭ compozitoriĭ polonezĭ. Marșul va trebui să fie compus pentru două și patru mîinĭ — și compozitorul va maĭ trebui să unească partițiunea și părțile separate pentru o orchestră simfonică. Editorul, al căruĭ nume e Leon Jdzikowski, se angajează să editeze la Roeder, în Leipzig, marșul care va fi cîștigat premiul. Manuscrisele trebuiesc trimise, la adresa editoruluĭ, cel maĭ tîrziŭ pînă la 1 Februarie 1898, și vor fi examinate de un juriŭ compus din profesoriĭ conservatoriilor din Kiev și Varșovia.

*

Acum cît-va timp a încetat din viață la Bruxelles Joseph Fischer, unul din muzicianiĭ ceĭ maĭ distinșĭ aĭ Belgieĭ. Fischer s'a născut la 1819 și a fost pe rînd pictor, gravor, amploĭat și numaĭ după aceea a intrat la conservator, pe care l'a terminat cu succes. De alt-fel, încă de tînăr el arăta o deosebită aplicare către muzică. Joseph Fischer, pentru meritele sale muzicale, a fost decorat cu maĭ multe ordine, iar în 1878 fu numit ofițer al Academieĭ franceze. Pentru talentul săŭ extraordinar, Fischer era stimat de toată lumea muzicală și, ca muzician, nu lasă în urma luĭ de cît regrete. La înmormîntarea luĭ, care a fost din cele maĭ frumoase, aŭ luat parte, pe lîngă un public numeros, și mulțĭ oamenĭ de litere și muzicianĭ distinșĭ.

Romînia în tripla alianță

Marele ziar vienez „Neue Freie Presse“ se ocupă în revista de erĭ de vizita regeluĭ Carol la Budapesta și, după ce vorbește despre importanța viziteĭ împăratuluĭ Wilhelm în a doua capitală a imperiuluĭ austro-ungar, spune :

Carol de Hohenzollern, care poartă coroana Romînieĭ, va fi tot atît de bine primit la Budapesta ca și cel-l'alt Hohenzollern din Germania. Ambele vizite aŭ o mare însemnătate politică, căcĭ prin ele se dovedește înțelegerea ce există între statele carĭ compune tripla alianță.

Vizita regeluĭ Romînieĭ nu este de cît o urmare a viziteĭ împăratuluĭ Wilhelm și are acelaș scop politic.

In altă parte, ziaruĭ vienez spune că la dineul ce se va da la Budapesta, împăratul Frantz Iosef va declara în mod solemn intrarea Romînieĭ în tripla alianță.

*

Ziarul vienez maĭ vorbește apoĭ și de atitudinea preseĭ romîne față de vizita regeluĭ și spune că d. Sturdza nu s'a dus la Budapesta de frica preseĭ romîne.

*

Oficiosul german „Koelnische Zeitung“, vorbind despre vizita regeluĭ Carol la Budapesta, spune că această vizită a făcut senzație maĭ mult din cauză că regele Romînieĭ s'a dus în capitala Ungarieĭ.

„Certurile“ între poporul romîn și cel ungur, adaugă ziarul german, „ar trebui să înceteze“,— aceasta în interesul politiceĭ tripleĭ alianțe, din care face parte atît Romînia cît și Ungaria.

Parlamentul grec și pacea

(Serviciul telegrafic al *Agențieĭ Romîne*)

Paris, 17 Semptembrie. — Se anunță din Atena ziaruluĭ „Figaro“ că convingerea generală este că Parlamentul va ratifica tratatul preliminărilor de pace.

Demisia întreguluĭ cabinet este inevitabilă. D nu Delyannis va lua puterea.

DIN GALAȚI

(Corespondență partic. a „Adevĕruluĭ“)

Deschiderea și chestia localuluĭ Curțeĭ cu jurĭ. — Vapoarele intrate și eșite.

In ziua de 16 Septembrie s'a deschis sub președinția d-luĭ consilier G. Tanoviceanu, seziunea de toamnă a Curțeĭ cu jurațĭ din orașul nostru. Cu această ocazie s'a remarcat un lucru de care a putut să se mire pînă și cel maĭ indiferent om. Iată despre ce e vorba :

Pe tot timpul seziuneĭ trecute, Curtea cu jurațĭ a fost instalată într'un local pus la dispoziția eĭ de către Loja masonică și care se află situat în strada Foti de aci. Acest local era cît se poate de spațios, comod și propriŭ Curțeĭ noastre cu jurĭ ; afară de asta era plătit numaĭ cu treĭ sute de leĭ pe trimestru, de oare-ce Loja masonică, închiriind acest local, n'avusese intenția să facă speculă, ci, cu aceea ce avea să ia de pe chirie, să sporească fondul milelor. Ceea ce a și făcut — și toată lumea era mulțumită.

Dar iată că antreprenorul săleĭ Orfeŭ, unde se afla instalată maĭ nainte Curtea cu jurĭ, intervine din noŭ ca să i se închirieze localul. In acest scop, el aleargă pe la socrul prefectuluĭ Zorilă, care și stăruie pe lîngă acesta și în urmă obține ca să se reinstaleze Curtea cu jurĭ în sala Orfeŭ, din str. Fraternităteĭ.

Această sală este maĭ mult un fel de circiumă și ne mirăm cum d. Zorilă a putut să se lase a fi ademenit de un antreprenor evreŭ—și aceasta în dauna uneĭ instituții cum este aceea a Curțeĭ cu jurațĭ. Adică de ce tocmaĭ d-luĭ, antreprenorul speculant, să aibă maĭ multă trecere și nu Loja masonică, care este o instituție de bine-facere și care maĭ ales, închiriind localul eĭ din strada Foti, făcea două lucrurĭ bune de o dată : întîĭ că procura Curțeĭ cu jurĭ un local propriŭ necesităților eĭ și al doilea că, sporind fondul milelor, își atingea în parte și însășĭ scopul eĭ.

Dar se vede că prefectul n'a avut aceasta în vedere și alta i-a fost ideĭa. In cazul acesta să'ĭ fie de bine !

Vapoarele intrate și eșite

In ziua de 13 Septembrie a sosit în portul Sulina vaporul poștal „Ismail“ al companieĭ rusești de navigație pe Dunăre.

Acest vapor venea din Odesa și avea pe bord și vre-o cîte-va coliviĭ cu porumbeĭ, cărora li s'aŭ dat drumu în port.

Tot în acea zi a intrat și vaporul romîn „Dobrogea“ ; el a venit din Rotterdam, unde plecase încă de la 26 August trecut.

„Dobrogea“ era încărcat cu 2.635 tone de cărbunĭ, pe carĭ i-a descărcat în portul Sulina. El maĭ avea pe bord

---

FOIȚA ZIARULUI ADEVĔRUL

119

JULES MARY

VALSUL BARBAȚILOR

Partea a patra

TRĂZNETUL

V

Iți daŭ pe mama ta... Iatăț răzbunarea mea !... Astfel toată viața îĭ veĭ aminti de mine... poate cu puțin regret de ceea ce veĭ fi făcut... poate cu puțină remușcare de lacrimile ce mă veĭ fi făcut să le vărs.“

Leontina, adîncită în meditarea sa, tăcea.

Farigoule cu ochiul spre ceasornic, făcu un semn luĭ Marc Roux.

— Incă două minute !

Dar Marc Roux ridică din umerĭ.

El vedea că cuvintele sale avură efect. O luptă înverșunată se petrecea în sufletul acesteĭ tinere femeĭ. Și el azista la ea ca un spectator care ghicește ceea ce ise ascunde.

Zece ore sunară.

Zgomotul soneriei trezi din visarea'ĭ pe Leontina.

— Fie, zise ea... dacă acesta'ĭ prețul cu care voițĭ să vă vindețĭ secretul... Il voĭ plăti, dar numaĭ cînd voĭ fi sigură că nu sînteți niște scelerațĭ și că nu abuzațĭ de credulitatea mea !...

— Toate încredințările vă vor fi date d-nă, nu vă îndoițĭ !

— Nu uitațĭ că dacă mă'nșelațĭ, nu voĭ ezita un moment să denunț justițieĭ ceea ce ațĭ tentat să facețĭ... Imĭ place maĭ bine să vă previn...

Marc Roux ridică capul.

— D-nă vă mulțumim de francheța d-voastră. Dar între justiție și noĭ totul s'a sfîrșit, nu'ĭ așa, Farigoule ?

— Totul, bătrînul meŭ, totul !

— I-am plătit datoria... Nu'ĭ maĭ datorim nimic..

— Poate !...

— D-nă vă jur...

Ea nu inzistă.

— Asta'ĭ tot ce aveațĭ să'mĭ spunețĭ ?

Marc Roux ezită puțin. Un moment gîndi să vorbească d-neĭ Grantier despre Sabina. Adică n'ar fi putut face cu o singură piatră două loviturĭ ? Ar fi fost o faptă de maestru ! Ezită însă.

Da, ezită !... Era ultima parte de jucat...

Dar Marc Roux era un om prudent. După cum am spus'o, era ultima parte de jucat care începea. O cîștigase deja pe jumătate. Nu trebuia decĭ, prin o prea mare lăcomie, să piardă tot fructul diplomațieĭ sale.

— Ia seama, bătrîne, ia seama, îșĭ zise el.

Totușĭ cînd părăsi pe Leontina, îĭ zise

— D-nă, pentru ceea ce-ațĭ făcut vețĭ primi maĭ întîĭ mulțumirile fiuluĭ... s'apoĭ lacrimile de recunoștință ale mameĭ...

— Nu vreaŭ nicĭ de la unul, nicĭ de la altul, zise Leontina... Și'mĭ vețĭ făgădui să nu le vorbițĭ nimic de intervenția mea.., Dacă comitețĭ vre-o indiscreție nimic nu se face.

— Bine, d-nă, bine... Nicĭ putem presupune pînă unde împingețĭ măreția sufletuluĭ d-voastră... se va face după dorința d-voastră și nimenĭ nu vă va cunoaște generozitatea...

Eșind de acolo, Marc Roux șopti la urechia luĭ Farigoule.

— In fond, îmĭ place asta atît !

— Și acum cea-l'altă sută de miĭ ? Cum aĭ s'ajungĭ s'o capețĭ ?

— Asta cere gîndire. Pentru astăzĭ aide să stăm la crîșma din Monthermé. Mîine vom hotărî.

Pe drum, Farigoule complimenta într'una pe asociatul săŭ.

— Eștĭ un mare om... E cît se poate de bine ce-aĭ făcut...

— Da, da ; nu'ĭ atît de prost...

— Pentru rest eștĭ sigur de reușită ?

— Am cel puțin șanse.

— Așĭ vrea să'țĭ comunic îndată o reflecție.

— Comunică !

— N'aĭ frică de amenințarea d-neĭ Grantier ? Vorbindu-ne despre justiție, avea parcă un ton hotărît, care făcu să'mĭ treacă un fior prin umerĭ...

— Ce ar putea să facă ?...

— Nu știŭ nimic. In orĭ ce caz, cînd vom mirosi ceva, ar fi maĭ bine s'o ștergem.

— Sîntem la doĭ pașĭ de Belgia. Nimic de temut decĭ.

Și intrară în Monthermé.

Abia însă trecu o oră de cînd intrară în Monthermé și se duseră la crîșma de pe țărmul Meuzeĭ, cînd un cupeŭ elegant traversa puntea, intoarse la dreapta și dispăru scoborînd cursul rîuluĭ.

Ceĭ doĭ asociațĭ fumaŭ la fereastră, avînd aerul unor rentierĭ.

Marc Roux zări cupeul și zise :

— Drace... frumoase echipagiĭ maĭ sînt în acest colț de țară pierdut !

Farigoule nicĭ nu observă măcar. El se gîndea la modul cum îșĭ va aranja viața cînd va fi pus mîna pe suta de miĭ leĭ. El va cumpăra în Ardeniĭ belgĭ o căsuță drăguță cu o grădină plantată cu arborĭ fructiferĭ. Acum cînd norocul se apropia, sufletul i se molegia : avea gust de a se vedea la țară, de-a cultiva florĭ și de a'șĭ vedea copaciĭ negură de fructe. El nu se maĭ recunoștea.

— O căsuță mică, îșĭ zicea el, nu tocmaĭ departe de un rîușor saŭ chîar de unul maĭ mare, cum este ăsta de aci... Și iată ! nu cer nimic maĭ mult... Voĭ trăi acolo liniștit... saŭ maĭ bine mă voĭ lăsa să trăesc... Mă voĭ culca de vreme... Mă voĭ scula tîrziŭ... Mă voĭ îngrășa... Voĭ cîștiga tot ce pîntecele meŭ a perdut. Voĭ cumpăra valorĭ solide, fondurĭ de stat pentru a nu mă maĭ ocupa de creștere saŭ de scădere... Voĭ fi foarte liniștit... Și la fie-care treĭ lunĭ mă voĭ duce în oraș pentru ca să taĭ cupoane... Acolo îmĭ voĭ permite atuncĭ și luxul unuĭ mic chef, într'un colț nezărit pentru mine singur, cu un mic dineŭ care îmĭ va reaminti frumoasele timpurĭ ale agențieĭ din strada Dragon... Asta va fi fericirea, adevărate fericire...

Priză puțin tabac.

— Și tu. bătrîne, ce veĭ face cu suta de miĭ leĭ ! Trebuĭe să'țĭ fi stabilit deja planul de existență.

— Cred...

— Și, cu un surîs calm, cu gîndul la viitor, cu siguranța omuluĭ care n'are să'șĭ reproșeze nimic și care se pregătește a se odihni la bătrînețe de munca grea de pînă acum, adaose :

— Intru cît mă privește, lucrul e cît se poate de simplu. Voĭ cumpăra o căsuță pe țămul Mediteraneĭ, cu totul la adăpost pentru a nu simțĭ de loc vîntul de pe acolo. Imĭ veĭ încălzi spatele la soare de dimineață pînă seara. Voĭ căuta să am cîțĭ-va măslinĭ, puțină viță de strugurĭ și o grădină. Toate astea le voĭ cultiva singur și, cînd voĭ avea maĭ mult timp liber. voĭ pleca în barcă cu pescarĭ și'mĭ voĭ aduce atîta pește cît îmĭ trebuie pentru o supă grasă și bună. Și dacă'mĭ maĭ rămîne puțin timp, în mijlocul tuturor acestor ocupațiunĭ, voĭ învăța să vorbesc marseileşte !

Tăcură.

Fie care din eĭ medita la visul săŭ.

Fie-care clădea castele în Spania.

In vremea asta cupeul dispăruse.

La capătul luĭ Mothermé a pucă spre un colț și se opri înaintea grilajeluĭ sticlărieĭ de la Malavisée.

Ușa cupeuluĭ se deschise.

Un picĭor mic și delicat s'atinse de pămînt.

Și dacă ceĭ doĭ asociațĭ s'ar fi găsit acolo, dacă ar fi văzut cine era femeea care se dădea jos din trăsură în fața caseĭ luĭ Joltran, ar fi încercat oare-care neliniște pentru proectele lor de viitor și s'ar fi întrebat care era misteriosul motiv ce aducea pe această femee la un om cu care, o știaŭ, nu întreținuse nicĭ o relație.

Această femee era Leontina.

Ea traversă repede grădina, se suĭ pe scară și sună.

Iși dete numele valetuluĭ care venise să deschidă și în acelașĭ timp întrebă dacă d. Joltran putea s'o primească.

Ea fu întrodusă în salon.

Aci o fată tînără lucra singură și se înclină cînd d-na Grantier intră.

Pe fețele acestor două femeĭ, amîndouă frumoase, o emoțiune repede trecu cînd se recunoscură.

Blanșa îșĭ zicea.

— Iată femeea pe care el a voit s'o ia de nevastă și pe care o iubește poate !

Și Leontina gîndea :

— Iată tînăra fată pe care el o iubește și pentru care nu m'a voit pe mine !

Dar nicĭ o ură în privirea schimbată.

Numaĭ tristeță doar.

In acest moment Joltran intră și prin prezența sa puse capăt uneĭ situațiĭ care amenința să devie agasantă.

Părea puțin surprins de vizita d-neĭ Grantier. El o cunoștea ca toată lumea dar, după cum am spus, nu se adase nicĭ odată în relațiĭ cu ea.

D-na Grantier arătă cu ochiul spre Blanșa.

Joltran înțelese că fica sa nu trebuia să audă convorzația lor și aplecîndu-se îĭ zise la ureche :

— Vreĭ să ne lașĭ singurĭ, copila mea ?

(Va urma)

Toasturile de la Budapesta

şi 320 tone diverse mărfurĭ, pe carĭ le-a descărcat la Galaţĭ şi Brăila.

Din aceste din urmă două porturĭ, vaporul „Dobrogea“ va încărca în curînd cereale pentru Rotterdam.

Dar afară de cele numite maĭ sus, aŭ intrat şi alte vapoare prin gura Sulineĭ. Ele aveaŭ dimensiunĭ diferite; cel maĭ mare bastiment intrat însă în zilele din urmă a fost „Twilight“, sub pavilion englez şi care avea o capacitate totală de 1.352 tone.

Asemenea aŭ şi eşit multe vapoare. Dintre cele eşite ceĭ maĭ mare vapor a fost „Oliwemoor, tot sub pavilion englez şi de o capacitate de 2.445 tone.

Coresp.

Ediţia de dimineaţă

INFORMAŢIUNI

Doliul ţăreĭ

Din Pesta

— prin fir telegrafic de la trimisul nostru special —

Erĭ, la ora 5 şi jumătate p. m., cînd ediţia de seara era deja sub presă, am maĭ primit următoarea telegramă a trimisuluĭ nostru special la Pesta:

Budapesta, 17 Sept., ora 4.10 m.

Baletul Czárdás, dat aseară la Operă, a avut şi un caracter simbolic: toate naţionalităţile din Ungaria eraŭ reprezentate în costumele respective şi dansaŭ într'o duioasă armonie. Ţărance romîne şi ciobanĭ romînĭ eraŭ puşĭ în evidenţă.

•

Ziarele de azĭ dimineaţa strigă cu exaltare că vizita regeluĭ Carol a pus capăt agitaţiunilor naţionale.

•

Regele Carol a primit în audienţă politică pe primul-ministru Banffy.

Audienţa a durat maĭ bine de o oră şi obiectul eĭ a fost mişcarea Romînilor ardelenĭ.

•

Cercurile politice cred că, în toastul de la prînzul regală din astă seară, împăratul Frantz-Ioseph va comunica oficial, alipirea Romînieĭ la tripla alianţă.

Toasturile vor conţine de asemenea aluziunĭ la Romîniĭ din Ungaria.

Gal.

„Adevĕrul“ la Pesta

Cilitoriĭ Adevĕruluĭ *cunosc răspunsul ce am dat adreseĭ preseĭ din Pesta:* Othon.

Iată răspunsul ce primim la refuzul nostru de a participa oficial la Pesta şi la refuzarea biletuluĭ de liber parcurs pe C. F. ale statuluĭ maghiar:

Budapesta, 15 Sept., 1897.

Domnule Director,

Am primit din partea direcţiuneĭ ziaruluĭ „Adevĕrul“ o scrisoare prin care mi se arată motivul care a hotărît redacţia aceluĭ ziar să se abţină de la serbările date cu ocazia viziteĭ regeluĭ Romînieĭ la curtea regeluĭ nostru. Mărturisesc sincer că regret mult această hotărîre. Aceasta nu poate fi datorită de cît uneĭ neînţelegerĭ.

Orĭ-ce politică ar face un ziar, principalul este ca să vadă şi să audă totul prin sine. Şi ca să ne putem face datoria, ne trebuie în tot-d'a-una libertate absolută, libertate de convingere şi de—circulaţie. Nicĭ odată nu vom cere nimănuĭ, orĭ-cine ar fi, alt-ceva de cît să vie unde e cu putinţă să'şĭ facă datoria, văzînd lucrurile şi ascultînd de conştiinţa sa. Decĭ nu'ĭ nicĭ o stînjinire, ci numaĭ o datorie. In ce priveşte curtenirea, ea nu'ĭ de cît o chestie de formă şi nu schimbă întru nimic esenţialul.

O să'mĭ scuzaţĭ, fără îndoială, aceste observaţiunĭ (făcute într'o limbă care nu'ĭ a mea), dar sînt încredinţat că nimic pe lume nu e maĭ folositor popoarelor ca legăturile confrăţeştĭ ce se stabilesc în presa lor. Prin urmare, nu renunţ la speranţa că o întîmplare maĭ favorabilă de cît cea de azĭ ne va face să ne apropiem uniĭ de alţiĭ, nu în dauna convingerilor şi datorieĭ noastre de patrioţĭ, dar din contra, tocmaĭ pentru ca să ne dăm la lumină convingerile şi să ne putem îndeplini datoriile.

Primiţĭ, vă rog, d-le director, expresiunea regretelor mele reînoite şi a stimeĭ mele confrăţeştĭ.

Racoosi Jĕno
Preşedintele Othonuluĭ.

•

N'avem de adăogat de cît două cuvinte:

Ne-am făcut datoria profesională de ziariştĭ delegînd un trimis special la Pesta, cu o misiune pur redacţională.

Am refuzat biletul de liber parcurs pe C. F. ale statuluĭ maghiar pentru motive lesne de înţeles pentru noĭ, ceĭ din Romînia.

Cît priveşte „speranţa că o întîmplare maĭ favorabilă de cît cea de azĭ va face să se apropie ziariştiĭ romînĭ de ceĭ ungurĭ“ Adevĕrul *şi-a exprimat şi el această speranţă în răspunsul săŭ.*

Vine!

Azĭ Joĭ, dimineaţă, pe la orele 8, miniştriĭ, primarul şi prefectul de poliţie al Capitaleĭ, aŭ plecat cu un tren special la Predeal întru întîmpinarea regeluĭ şi a regineĭ carĭ, după o noua dispoziţie, se vor întoarce în ţară azĭ la orele 4 p. m.

Un cîştig la timp

Dacă de multe orĭ norocul favorizează pe ceĭ bogaţĭ şi este orb, cum ĭ a spus nu ştiŭ care răpozat, cîte odată însă nimereşte şi el maĭ bine chĭar de cît vestitul Wilhelm Tell.

De obiceiŭ cînd se trage cîte o loterie, auzĭ că numaĭ bogătaşiĭ aŭ cîştigat. La loteria funcţionarilor aŭ avut şi săraciĭ parte de cîştig.

Aţĭ auzit că o fată orfană a cîştigat 1.000 de leĭ.

•

Alt cîştig care într'adevăr are ceva de providenţial:

Lunĭ, a doua zi după tragerea loterieĭ, dimineaţa, la opt ore, se vindea în public mobilierul frizerieĭ Paul.

Cine nu-l cunoaşte pe vechiul frizer Paul care vre-o 20 de anĭ a avut prăvălie la Zlătarĭ? Toată viaţa a muncit de dimineaţă şi pînă seara, dar norocul nu ĭ-a călcat pragul. Toate afacerile ĭ-aŭ eşit răŭ şi după 30 de anĭ de muncă i se vindea mobilierul prăvălieĭ cu toba, la mezat!

•

El sta acum trist, dus pe gîndurĭ, în prăvălia golită de creditorĭ. Un scaun şi o oglindă îĭ maĭ rămăsese.

Un vechiŭ client deschide uşa.

Goliciunea prăvălieĭ îl impresionează urît:

— Am greşit oare?

Şi trăgînd uşa înapoĭ vrea să se convingă dacă nu a intrat în altă prăvălie.

Paul, trezit din amorţeală, se uită spre uşe şi recunoscîndu-şi clientul îl cheamă în prăvălie.

— Uite unde am ajuns după 30 de anĭ de muncă. Dar nu-ĭ nimic, staĭ, tot maĭ am un scaun... staĭ, să te rad pentru ultima oară.

Clientul dureros impresionat, mîhnit, îĭ răspunde:

— Lasă, mă duc în altă parte, nu te maĭ deranja acum.

Dar Paul inzistă şi clientul trebui să se supue.

•

Acum era aşezat pe scaun, cu şervetul la gît, săpunat pe obraz şi briciul, condus de mîna slăbită a mîhnituluĭ bărbier, rădea barba aspră.

Tăcere.

De odată o voce se auzi strigînd puternic de afară:

— Paule, avem 1.000 de leĭ! Primul bilet! am cîştigat!

Şi în acelaş timp soţia luĭ Paul intră avînd în mînă biletul cu No. 304,733.

Paul a surîs, un surîs prin care mulţumea soarteĭ. Era primul cîştig şi în aşa momente!

Tuc.

De la 1 Iulie pînă la 8 Septembrie parchetul de Ilfov a pus în libertate 76 deţinuţĭ înaintaţĭ de poliţia de siguranţă a Capitaleĭ.

Erĭ s'a întrunit comisiunea pentru modificarea legeĭ căilor ferate de interes particular şi a hotărît ca proectul de modificare să fie supus zilele acestea aprobăreĭ ministruluĭ de lucrărĭ publice.

D. Lippa Frenkel ne scrie că d-sa n'a fost măsurat la serviciul antropometric al poliţieĭ Capitaleĭ.

De altmintrelea, nicĭ noĭ n'am spus că d. Frenkel ar fi fost măsurat la poliţie, dar că a fost numaĭ citat la cabinetul 5, împreună cu alţĭ treĭ toptangiĭ carĭ singurĭ aŭ fost şi măsuraţĭ la serviciul antropometric.

Starea sanitară din ţară continuă a fi din cele maĭ rele. In toate oraşele bîntue cu furie anghina difterică şi febra tifoidă.

In Capitală anghina difterică şi-a făcut apariţia în maĭ multe străzĭ din cartierele maĭ populate. Din această pricină serviciul sanitar a dispus că toţĭ copiiĭ bolnavĭ de anghină difterică să fie transportaţĭ la spitalul Colentina.

Un mare număr de comercianţĭ din Capitală se vor întruni Duminică la Camera de comerciŭ, pentru a discuta chestia falimentelor şi modificările de introdus în codul nostru comercial.

Comercianţiĭ cer abolirea articoluluĭ din cod prin care se pedepseşte cu închisoare faptul că un comerciant a luat supra-cotă.

Ca motiv al aboliriĭ acestuĭ articol, eĭ invoacă condiţiunile cu desăvîrşire grele în carĭ se găsesc angrosiştiĭ din ţară faţă de numeroasele falimente carĭ ruinează pe capitaliştĭ.

D. Haret, ministru de culte şi instrucţiune, a sosit azĭ dimineaţă în Capitală.

Din Peatra-Neamţ se telegrafiază că fabrica de cherestea a fraţilor Cazachis a fost distrusă de un incendiŭ.

Focul se crede că ar fi fost pus de uniĭ interesaţĭ. Parchetul local a deschis o anchetă.

In consiliul de miniştri ţinut erĭ s'a aprobat numirea d-luĭ Sachelarie ca prefect al districtuluĭ Bacăŭ.

Mîine se va supune aprobăreĭ regeluĭ decretul de numire.

Sîmbătă 20 şi Duminică 21 Sept., socieetatea preseĭ va da **Marĭ serbărĭ populare** *în grădina Cişmegiŭ, în folosul inundaţilor din ţară.*

Aceste serbărĭ — unicele pentru anul acesta — promit să fie foarte reuşite, în special decoraţiunea şi iluminaţiunea grădineĭ vor fi neasemănate.

Grădina va fi iluminată cu lanterne japoneze în mod cu totul noŭ şi după planul eminentuleĭ architect Stefan Ciocîrlan.

O inovaţie senzaţională este **Poşta miraculoasă** *care a figurat ca noutate la ultimele marĭ serbărĭ de la Roma.*

De asemenea comitetul a îngrijit ca de rîndul acesta copiiĭ să găsească în grădină foarte multe distracţiunĭ.

Ca ultimă noutate aflăm că tot la aceste serbărĭ se va putea vedea pentru prima oară: **Misteriosul PAVLOVSKY!**

D. Spiru Haret, ministrul instrucţiuneĭ, se ocupă cu alcătuirea proiectelor de legĭ, pentru reforma învăţămîntuluĭ secundar şi superior, pe carĭ voieşte să le prezinte la toamnă parlamentuluĭ.

D. Haret are în fie-care zi consfătuirĭ, cu maĭ mulţĭ membri aĭ corpuluĭ didactic, în această privinţă.

Atragem atenţia cititoarelor noastre asupra anunciuluĭ din pagina a şasea a „Adevĕruluĭ“ de azĭ.

Consiliul profesoral al facultăţeĭ de ştiinţe din Iaşi a recomandat de conferenţiarĭ la acea facultate pe d. A. Mănescu pentru analitică şi mecanică, pe d. V. Culianu pentru astronomie şi geodesie, ĭar pe d. Hurmuzescu pentru fizică.

D-niĭ d-rĭ coloneiĭ Vercescu şi Dumitrescu aŭ fost însărcinaţĭ de către ministrul de războiŭ ca să reprezinte Romînia la congresul Cruceĭ-roşiĭ, care se va ţine la Viena în cursul luneĭ Octombrie.

D. dr. Erdreich a fost proclamat membru al societăţeĭ franceze de electrotherapie din Paris.

Comitetul revisteĭ „Albina“, pe care o va scoate d. Sp. Haret, a primit deja numeroase cererĭ de abonament de pe la învăţătoriĭ din ţară.

Se înţelege că inspectoriĭ şi revizoriĭ sînt nişte curtierĭ admirabilĭ.

Complotul Armenilor

Armeniĭ din Constantinopol aŭ organizat un noŭ complot pentru a arunca în aer „Banca Otomană“, „Galata Saraj“ şi „Poarta“; autoriĭ aŭ fost însă descoperiţĭ şi arestaţĭ înainte de a fi putut pune planul în esecutare.

Pentru esecutarea planuluĭ fură aleşĭ 6 Armenĭ tinerĭ carĭ trebuiaŭ să se împartă în treĭ grupurĭ de cîte doĭ inşi şi să arunce apoĭ bombele în acelaş moment peste cele treĭ marĭ clădirĭ din Constantinopol.

•

Ceĭ doĭ Armenĭ carĭ fură delegaţĭ să arunce în aer Banca aŭ fost prinşĭ în momentul cînd se suiaŭ pe scară cu bombele.

Ceĭ de la „Galata Saraj“ fură surprinşĭ în momentul cînd vroiaŭ să aprindă cu ţigara fitilul bombeĭ. Jandarmiĭ vroind să'ĭ aresteze, eĭ se opuseră şi atuncĭ fură imediat împuşcaţĭ.

•

Singurĭ ceĭ carĭ fuseseră delegaţĭ să arunce în aer Poarta aŭ reuşit în parte, căcĭ bombele aŭ făcut explozie şi aŭ sfărîmat o parte din aripa dreaptă a palatuluĭ. Armeniĭ însărcinaţĭ cu aceasta misiune o luară apoĭ la fugă, dar fură prinşĭ şi tăiaţĭ în bucăţĭ.

Exter.

Agenţia Romînă ne telegrafiază:

Budapesta, 17 Septembrie. — D. Mauriciu Jokai publică în *Nemzet* un articol foarte entuziast la adresa m. s. regineĭ Romînieĭ.

Examenele pentru admiterea în şcoala superioară de ofiţerĭ se încep mîine.

Comisiunea examinătoare se compune din d-niĭ colonel Remus Boteanu preşedinte, colonel Coandă, locot.-coloneiĭ N. Constantinescu, Istrati şi Mavrocordat membri.

Clişeele pentru ilustraţiile Modeĭ ilustrate, care apare Sîmbătă 20 Septembrie, aŭ sosit. Ele sînt admirabil lucrate şi daŭ cu multă claritate înfăţişarea diferitelor noutăţĭ de modă.

Ţinem însă ca şi cu acest prilej să constatăm culpabila uşurinţă cu care la căile noastre ferate se procedează cu transportul diferitelor colete.

Nu există nicĭ o menajare pentru obiectele carĭ nu pot suporta zdruncinărĭ saŭ loviturĭ. Lucrurĭ delicate, de artă, sînt aruncate, trîntite de colo pînă colo, ca şi buşteniĭ saŭ blocurile de piatră. De acĭ unele zgîrieturĭ ce se pot observa pe suprafaţa clişeelor, şi carĭ, de sigur, vor lăsa oare-carĭ urme şi pe hîrtie.

Nu este destul că în ţara noastră nu se poate face ceva de seamă, dar şi cînd recurgĭ la străinătatea, pentru o lucrare artistică, căile noastre ferate se însărcinează să o ciuntească, să o pocească. De acum înainte vom fi siliţĭ a recomanda artistuluĭ din Paris, care ne furnizează ilustraţiile, ca să le împacheteze în bumbacurĭ şi perne, cum se fac cu transporturile pentru ţările sălbatece.

Toasturile de la Pesta

Ora 2 noaptea

(De la trimisul nostru special)

(Prin fir telegrafic)

Budapesta ora 7 seara.

Perechea regală a vizitat azĭ oraşul. Pe stradă multă lume care o aclamă. La orele 11, regele a dejunat cu ofiţeriĭ regimentuluĭ 6 de infanterie. Regele a băut în sănătatea împăratuluĭ, la care toast colonelul regimentuluĭ a răspuns, bînd în sănătatea perecheĭ regale şi a principeluĭ moştenitor.

In astă seară ora 6. banchetul oficial în palatul regal din Budapesta. Impăratul mulţumeşte regeluĭ şi arată relaţiunile excelente carĭ sînt între cele două state vecine. Discursul are caracter amical. Impăratul promite regeluĭ Romînieĭ sprijinul săŭ şi al împărăţieĭ sale spre a înainta ţara pe calea progresuluĭ.

Regele mulţumeşte împăratuluĭ, dorindu-ĭ viaţă îndelungată, spre fericirea popoarelor din imperiŭ.

In acest moment prînzul durează încă.

Plecarea regeluĭ este fixată, conform programuluĭ. pentru astă seară, ora 9 şi 15 m.

Bran.

D. Klein, casierul agenţieĭ principale a serviciuluĭ maritim romîn, din Constanţa, va fi trimis la Rotterdam ca sub-agent şi funcţionar al direcţiuneĭ pe lîngă noua noastră agenţie din acel port.

Ofiţeriĭ de marină aŭ luat iniţiativa înfiinţăreĭ uneĭ muziceĭ a marineĭ, care va fi întreţinută prin cotizaţiĭ lunare.

De şi cam tîrziŭ, totuşĭ nu putem de cît felicita pe ofiţeriĭ marineĭ de această ideie.

Dintre lucrările prezintate pentru premiile societăţeĭ studenţilor în medicină, pe luna August, subiectul dat fiind „Sero-diagnosticul“ şi comisiunea de controlare fiind compusă din d-niĭ profesorĭ dr. N. Tomescu, dr. I. Stoianovicĭ şi H. Botescu, preşedintele societăţeĭ, a fost clasificată întîĭ, lucrarea d-luĭ I. Grosman, d-rand în medicină, şi a doua a d-luĭ I. Constantinescu, student în anul al IV-lea.

REPORTAGIU

Din Capitală

Aseară, în strada Eminescu, indiviziĭ Gh. Petrescu, Mita Copoi, Sandică Fănica, Voicu Schiopu şi un soldat, anume Vincler, fiind beţĭ, aŭ bătut grav pe sergentul postat în acel punct — şi aceasta pentru că sergentul intervenise să curme scandalul ce'l făceaŭ aceĭ indivizĭ. In urmă, cînd sergentul reuşise să puie mîna pe unul din eĭ, individul Gh. Petrescu scoase un cuţit şi 'l înfipse în corpul sergentuluĭ. Lovitura însă nu fu bine aplicată, căcĭ sergentul scoase numaĭ de cît revolverul şi trăgînd un foc asupra agresoruluĭ săŭ, îl lovi în gît. La aceasta indiviziĭ o luară la fugă, rămînînd numaĭ Petrescu care, fiind răŭ rănit, fu transportat, dimpreună cu sergentul, la spitalul Filantropia.

Aseară, la orele 9, şi jumătate, un hamal, anume Toma Radu Constantin, în etate de 62 anĭ, domiciliat în fundătura Dreptuluĭ 18, adormind într'un vagon al trenuluĭ care sosise din Iaşĭ, s'a deşteptat în dreptul magazieĭ de mărfurĭ şi, voind să sară jos, pe cînd trenul manevra, a căzut cu mîna stîngă sub o roată a vagonuluĭ, care ĭ-a şi tăiat-o.

Pacientul a fost transportat imediat la spitalul Filantropia.

ECOURĬ

◆ A apărut No. 28 al revisteĭ „Calea Ferată“ cu următorul sumar:

Manevrele militare.—Statistica căilor ferate de pe glob la finele anuluĭ 1895. Navigaţie: vaporul „Bucureştĭ“, flota bulgară, ciocnire de bastimente pe Adriatica, naufragiŭ pe marea Nordului, colisiune de vapoare pe Volga.—Modificarea itinerarului trenurilor.—Pomană orĭ furt?—Memoriul funcţionarilor c. f. r. (urmare).—Codul călătoruluĭ: bagaje. Tariful taxelor accesoriĭ: taxa pentru ridicarea şi punerea pe camioane, taxa de cîntărire. Lipsă de vagoane de bagaje la trenurile de mărfurĭ.—Accidente şi victime. — Buletinul personaluluĭ. — Funcţionar necorect.—Informaţiunĭ, etc.

FOIŢA ZIAR. ADEVĔRUL“ 35

PAUL MAHALIN

FIICA RAZBUNATOARE

Partea a doua

Rasteacuerĭ şi întreţinuţĭ

V

Surpriză

Tînărul abia se zăria ascuns pe jumătate de companiona sa. Nu se vedea de cît în profil cu mustaţa cuceritoare şi cu pălăria sa a căreĭ mătase lucea.

La apostrofa comandantuluĭ, cupeul trecu la o parte şi-şi continuă drumul la pas. Dama ştergînd geamul portiereĭ privea afară. Un moment faţa sa fu bine observată de comandant care se găsea în acea parte, şi care scoase o esclamaţie înăbuşită. Dama nu observă aceasta. Ea ordonă:

— Aide James! maĭ repede! Go on, boy! Trăsura se îndreptă în trap în direcţiunea Madeleneĭ.

Vechiul cuirasier rămase înţepenit în loc ca un cuiŭ.

Nemişcat ca o statue, gura deschisă şi ochiĭ zgîiţĭ esprimaŭ cea maĭ mare stupefacţie.

— Ce aĭ! îl întrebă Vasilitcheff.

Godelet stătu un minut fără a răspunde. Apoĭ acest strigăt îĭ eşi din gît:

Am că aceasta e ea!

— Care, ea?

— Olimpia!.. Olimpia Mignard!.. Vechea mea prietenă!... In persoana eĭ naturală!... In viaţă ca şi mine!... şi nu prea schimbată!

— Crezĭ că dama care era în acest cupeŭ?...

— Nu numaĭ cred, dar sînt sigur. Nu e nicĭ o îndoială.

Rusul clătină din cap.

— Hm! mi-e că te înşelĭ..,

— Să mă înşel!... haide de! e imposibil!

— Eŭ cunosc pe această damă: e baroneasă Rolla, o bogată şi nobilă străină, ale căreĭ saloane de o bogăţie rară sînt vizitate de lumea cea maĭ nobilă...

Grand-Jules dădu din umerĭ.

— Baroneasa în felul săŭ şi Rolla după fabrica sa. Strengăriţa e capabilă de orĭ-ce Dar am recunoscut'o, în ciuda saloanelor sale, echipajuluĭ săŭ şi manierilor sale..

El se lovi peste piept.

— Am să mă duc s'o vizitez... Bah! dar cine ştie unde stă?.. Cel puţin eŭ... Şi maĭ ales cînd am... da! un interes atît de mare.

Voi să se ducă.

Cel-l'alt îl reţinu:

— N'aţĭ grijă. Baroneasa Rolla locueşte în strada Prony, în împrejurimile pieţeĭ Pereire. Orĭ-care din cartier îţĭ va arăta hotelul săŭ.

Godelet îşĭ frecă mîinele.

— Un hotel!.. Ea are un hotel!.. Cînd vă spuneam că este o fată...

Apoĭ în sine:

— Un rezon maĭ mult ca să mă duc să'ĭ fac vizită.

După aceea, ridicîndu-se, zise

— De acum, bună-seara. Mă duc

— Mă părăseştĭ?

— Scuză-mă: nu sînt bunĭ prietenĭ aceĭ carĭ nu se părăsesc, după: cum zicea regele Dagobert cîinilor săĭ cînd îĭ ducea să înoate. Cu permisiunea d-voastră, mă duc acasă: mă duc în camera de flăcăŭ... Mi'ĭ capul năucit... Această întîlnire neaşteptată într'un moment cînd vorbeam...

Se întrerupse maĭ nainte ca să sfîrşească.

Şi, după o jumătate de minut, reluă:

— De altminterĭ, am nevoe să vorbesc...

— Cu cine?...

— Păĭ, cu mine... Da, am nevoe să mă consult, să'mĭ combin planurile, să'mĭ dresezĭ bateriile... Ah! Olimpia asta! O teribilă dănţuitoare! Ea nu cîntă de cît cînd voeşte să'şĭ arăte vocea... Dar, în sfîrşit...

— Unde ne vom găsi atuncĭ?

— Veĭ veni să dejunăm împreună poimîine, la Bordier saŭ la Baratte?

— Cu plăcere.

— La Baratte, haĭ?... Şi eŭ voĭ plăti... Căcĭ am găsit ce'mĭ trebuia...

— Eĭ, asta! zise prinţul. doar n'aĭ mers, cred să deschizĭ...

— Să deschid?... Ah, nu!... Nu sînt aşa de dobitoc.

Răspunsul fusese făcut pe acelaş ton ca şi întrebarea. Numaĭ că la Grand-Jules acest ton nu era aşa de curat.

— De alt-fel, reluă el, la ce bun?

Apoĭ, cu amărăciune. adause:

Ştiŭ prea bine căĭ înlăuntru.

Dupa aceasta fostul sub-ofiţer îşĭ luă pălăria şi, dînd mîna interlocutoruluĭ săŭ, plecă zicînd:

— In orĭ-ce caz, fiĭ liniştit: vom avea cele cincĭ-zecĭ de miĭ francĭ ce ne trebuesc.

VII

Cele treĭ scrisorĭ

In acea zi chĭar, dimineaţa, una din vechile noastre cunoştinţe. contele Jean de Treguier, descinse la Grand-Hotel. Gentlemanul sosise cu expresul din Havre, unde *Normandia*, care venea din New-York îl debarcase seara din urmă. Pe cînd i se duceaŭ bagajele în cameră, el întrebă pe unul din principaliĭ amploiaţĭ din biroŭ:

— N'aţĭ văzut aci pe d-na Fabricius Vanderwild?

— Doamna Fabricius Vanderwild?

— Da; văduva bogatuluĭ neguţător american, decedat de curînd despre ale căruĭ milioane se ştie aproape în toată lumea.

— Nu, d-le, nu; nu'ĭ aicĭ persoana asta.

— Atuncĭ se vede că s'a instalat la hotel Louvre saŭ hotel Continental.

— Nu cred, d-le conte. Ea nu figurează pe nicĭ una din listele de voiajorĭ publicate de fie-care din aceste stabilimente. Totul mă face să presupun că dînsa nu se află la Paris...

— In adevăr!...

— D-le, dacă o călătoare cu o asemenea avere şi de o aşa importanţă ar fi sosit între zidurile noastre, presa n'ar fi întîrziat s'o anunţe. S'ar fi ocupat lumea de dînsa, ar fi vorbit, — şi aceasta maĭ ales printre numeroşiĭ Americanĭ carĭ frecventă casa noastră. Or, nimic din toate astea nu s'a produs: numele d-neĭ Vanderwild n'a apărut în nicĭ un ziar şi e pentru prima dată căĭ aud pronunţîndu-se nu numaĭ de unul dintre compatrioţiĭ noştriĭ, dar încă de unul dintre clienţĭ...

— Dar despre acel de Diana Vernon, celebra, marea artistă?...

Amploĭatul îşĭ atinse nasul cu vîrful condeĭuluĭ săŭ. Apoĭ, după ce căută, zise:

— Pe credinţa mea. d-le conte, întru cît s'atinge de mariĭ artiştĭ, n'avem, pentru moment, de cît pe d-le Judic, Theo, Jeanne Granier şi Thérésa..

. . . .

Gentle… l îşĭ păstrase fizionomia cînd aspră, cînd plăcută, reflect al sentimentelor generoase, şi privirea sa nu încetase să vorbească de francheţă şi onoare.

Dar fu coprins de o mare tristeţă: cîte odată căutătura luĭ se stingea într'o lacrimă şi fizionomia luĭ se întuneca de un nor.

Şi intrînd în camera care era destinată toaleteĭ sale:

— E straniu, murmură el. Cu toate acestea, pe „Britania“ şi-a făcut drumul. Or, „Britania“ a părăsit New-Yorkul şase săptămînĭ înaintea „Normandieĭ“. Dînsa ar trebui să fie aci, ceĭ puţin de cincĭ spre-zece zile. Ultima sa scrisoare este precisă. Am citit'o şi recitit'o de atîtea orĭ, în cît aşĭ putea să o recitez orecum un şcolar recitează lecţiunea sa... (Va u ma)

Ediția de seară

Ultime informațiuni

Doliul țărei

Regele Carol la Buda-Pesta

(Serviciul telegrafic al *Agenției Romîne*)

La galeria de tablouri.—Revista trupelor. Prezentarea ofițerilor și dejunul.—Toastul, răspunsul și fotografiarea. — Vizitarea parlamentului. — Prînzul de gală.—Toasturile lui Franț Iosef și al regelui Carol. Plecarea din Budapesta.—Distincțiune.—Decorațiile.

Budapesta, 17 Septembrie.—De dimineață majestățile lor aŭ făcut o vizită la galeria de tablouri. In prima trăsură era șeful poliției; m. s. regina Romîniei și împăratul Franz Iozef eraŭ în a doua; m. s. regele Romîniei și archiducele Othon în a treia; apoi veneaŭ suitele m. m. l. l. în trăsurile următoare.

O mulțime entusiastă era înșirată pe tot parcursul cortegiului.

M. m. l. l. aŭ fost primite de d. Vlassics, ministrul instrucțiunei care a sărutat mîna m. s. reginei Elisabeta.

Regina s'a întreținut cu profesorul de muzică Jeno Hubay căruia i-a exprimat părerea de răŭ că n'a auzit nimic din opera sa; l'a invitat să vie la Sinaia promițîndu-i textul unei opere.

M. m. l. l. și archiducii s'aŭ înscris în cartea de onoare comemorativă.

M. m. l. l. s'aŭ întors apoi la palat în mijlocul „eljenelor" entuziaste.

Budapesta, 17 Septembrie.—M. s. regele Romîniei a sosit la cazarmă la 12 și trei sferturi.

Curtea cazărmii era transformată în grădină plină de palmieri. Sala cea mare era ornată cu un portret mărime naturală a m. s. regelui Carol, înconjurat cu ramuri de lauri și palmieri, și portretul împăratului Franz Iozeph înconjurat cu drapele cu colori romînești și ungurești.

După revistă a fost prezentarea ofițerilor, apoi s'a servit dejun în sala cea mare. Aŭ azistat generalul von Beck, șeful statului major general, generalul prinț de Lobkowitz, comandantul corpului al 4-lea de armată, d. Emil Ghika, ministrul Romîniei la Viena, și d. Alexandru Balș, consulul-general al Romîniei la Budapesta.

M. s. regele Carol a ridicat un toast zicînd ca, ca proprietar al regimentului 6 de infanterie, consideră ca o datorie militară, și tot de odată plecînd din inimă, de a bea în sănătatea șefului suprem al armatei, majestăței sale împărat și rege, Frantz Ios ph.

Colonelul Wischinka a mulțumit în numele ofițerilor afirmînd că amintirea acestei zile va rămîne gravată în istoria regimentului în mod neșters. Colonelul a adăogat că, mîndru și fericit de a purta augustul nume al majestăței sale, regimentul admiră în m. s. regele Carol, pe șeful cavaleresc al vitejii armate romîne. Regimentul nu poate să dovedească adîncul săŭ respect pentru proprietarul săŭ de cît fiind în tot-d'auna gata să moară pentru șeful suprem al armatei, împăratul Franz Ioseph. Colonelul Wischinka a ridicat apoi paharul strigînd: Trăiască regele Carol, șeful glorios al armatei romîne.

M. s. regele Romîniei s'a fotografiat apoi cu ofițerii regimentului, apoi s'a întors la palat după ce și-a luat rămas de la ofițeri în modul cel mai cordial.

Cînd m. s. regele Carol a eșit din cazarmă, o mulțime mare l'a primit cu eljen entusiaste.

*

Buda-Pesta, 17 Septembrie. — După amiazi, majestățile lor romîne, însoțite de împăratul Franz Ioseph, aŭ vizitat palatul parlamentului.

La intrarea palatului aŭ fost primite de d. Banffi, ministru-președinte, d. Tarkovich, secretar de stat, contele Louis Tisza și d. Steinde, architect.

Majestățile lor aŭ fost aclamate de o mulțime imensă îngrămădită în fața palatului.

In timpul vizitărei edificiului, împăratul Franz Ioseph avea la braț pe m. s. regina Romîniei, apoi veneaŭ m. s. regele Carol și archiducele Othon.

După vizita ce a ținut un sfert de oră, majestățile lor aŭ exprimat întreaga lor satisfacție, apoi aŭ făcut o plimbare în trăsură prin oraș.

Aŭ vizitat Parcul, unde aŭ fost primite de directorul, baron Axel, contele Goluchowski și d. Peresel Daniel și de numeroși domni și doamne carĭ aŭ fost prezentați majestăților lor.

In timpul plimbărei prin oraș, mm. ll. aŭ fost peste tot obiectul unor aclamațiuni vii din partea unei mulțimi numeroase îngrămădită la trecerea lor.

*

Budapesta, 17 Septembrie. — Astă seară, m. m. l. l. romîne aŭ asistat la un prînz de gală dat la Hofburg și la care aŭ participat membrii familiei imperiale, marele Duce rus Boris, toți demnitarii curței statului și armatei, d. Emil Ghica, ministrul Romîniei la Viena, baronul d'Aerenthal, ministrul Austro-Ungariei la București, consulul general și vice-consulul Romîniei la Budapesta.

M. sa regina Romîniei ședea la dreapta archiducesei Maria Josepha și avea la dreapta sa pe împăratul Franz Joseph; archiducesa avea la stînga sa pe m. sa regele Carol.

Prînzul a fost foarte animat.

*

La desert m sa împăratul Franz Joseph a ridicat toastul următor:

„Plin de [illegible] așa de strălucită și afectuoasă ce majestatea voastră a bine voit să-mi facă la șederea mea în Romînia, sînt fericit să profit de presenta ocasiune pentru a-ĭ exprima din noŭ adînca și foarte sincera mea gratitudine.

Simt o satisfacție vie de a saluta azi printre noi pe majestatea voastră precum și pe m. sa regina și foarte mișcat de solicitudinea constantă a majestăței voastre de a imprima excelentelor raporturi ce există între țările noastre, un caracter de amiciție solidă și strînsă, o rog să fie convinsă, că din partea-mi voi căuta să secondez în tot-d'a-una cu tot sprijinul meŭ silințele majestăței voastre.

Dumnezeu să conserve mulți ani Romîniei pe suveranul a căruĭ înaltă înțelepciune a făcut din această țară frumoasă un element de ordine și de pace în Europa, și formînd urări călduroase pentru durata și consolidarea unei asemenea fericite stări de lucruri, beaŭ în sănătatea augustilor meĭ oaspeți, m. m. l. l. regele și regina Romîniei!"

M. s. Regele Carol a răspuns la acest toast prin următoarele cuvinte:

„Să-mi permită majestatea voastră să-i exprim via și adînca mea recunoștință pentru cuvintele sale așa de măgulitoare care mă umple de mîndrie, precum și pentru primirea cordială ce a avut bunătatea să ne facă.

„Majestatea voastră bine-voește să-și amintească că am avut imensa bucurie de a o primi, tocmaĭ acum un an în Romînia. — Amintirea acestei vizite va rămîne totd'auna gravată în inimele noastre; ea a contribuit în mod puternic să consolideze și mai mult încă excelentele raporturi stabilite în mod așa de fericit între statele noastre, raporturi care aŭ găsit o confirmare nouă în minunata primire ce ni s'a făcut și la care capitala Ungariei s'a asociat în mod așa de călduros și de simpatic.

Rugînd pe majestatea voastră să creadă în sentimentele mele de adîncă venerațiune și urărilor călduroase ce facem pentru Ea și pentru augusta sa casă ridic paharu meŭ în sănătatea majestăței voastre. Cerul să o proteagă și să-i acorde încă o domnie lungă pentru fericirea și pacea popoarelor credincioase!

Trăiască majestatea sa împăratul și rege! Trăiască majestatea sa împărăteasa și regina!

*

Budapesta, 17 Septembrie.—Plecarea m. m. l. l. romîne, a fost buchetul ovațiunilor continue al căror obiect aŭ fost în timpul șederii lor la Budapesta.

La plecarea m. m. l. l. de la Hofburg, o mulțime enormă le-a salutat cu eljene entuziaste și fără sfîrșit.

M. s. regele Carol purta uniforma regimentului săŭ austriac, împăratul Franz Iosef purta uniforma de colonel de husari.

La gară m. m. l. l. aŭ fost primite de primarul din Budapesta, guvernatorul orașului, președintele drumurilor de fier ale statului, D. E. Ghica, ministrul Romîniei la Viena, baronul d'Aerenthal, ministrul Austro-Ungariei la București, consulul general și vice-consulul Romîniei la Budapesta.

M. m. l. l. și-aŭ luat rămas bun în modul cel mai grațios de la toate persoanele prezinte; Suveranii s'aŭ sărutat de treĭ ori și m. s. regina a sărutat pe împăratul, care i-a strîns mîna în modul cel mai cordial.

Trenul s'a pus în mișcare în mijlocul eljenelor entuziaste ale azistenților. M. m. l. l. aŭ salutat încă prin fereastra vagonului lor și împăratul Franz Iosef s'a întors la Hofburg, odată ce trenul nu se mai vedea.

*

Budapesta, 17 Septembrie. — Ziarul maghiar „Hirado" află că Universitatea din Budapesta, a conferit m. s. reginei Romîniei, diploma de doctor de onoare.

*

Budapesta, 17 Septembrie.— Impăratul Franz Iosef a conferit următoarele decorațiuni: D-luĭ Emil Ghika, ministrul Romîniei la Viena, marele cordon al ordinului Leopold; D-luĭ Mavrodi, consilier de legațiune la Viena, crucea de comandor al ordinului Franz Iosef cu stea; d-lui Alexandru Balș, consul general al Romîniei la Budapesta, crucea de comandor al ordinului Franz Iosef și d lui Mărgăritescu, vice-consulul, crucea de cavaler al aceluiași ordin.

Majestatea sa regele Carol a conferit decorațiunile următoare: mareșalului curței, conte Apponyi, marea cruce a ordinului Coroanei Romîniei, contelui Kinsky, crucea de comandor al ordinului Steaua Romîniei.

Mai mulți alți funcționari ai curței și statului aŭ primit decorațiuni saŭ cadouri.

D. Markus, primarul din Budapesta, a fost numit mare ofițer al ordinului Coroana Romîniei.

Regele la Budapesta

— prin poștă —

(de la trimisul nostru special)

Buda-Pesta, 17 Septembrie.

Conform prescripțiunilor ordonanței prefectului de poliție, publicul se așeză pe trot are înainte de ora unu. Era o mulțime mare. care mărginea ambele părți ale stradelor pe unde avea să treacă cortegiul regal. Cordoanele de sergenți pedeștri și călări mențineaŭ cu multă politeță și acuratețe ordinea. Onorurile militare eraŭ foarte reduse.

La sosirea împăratului Wilhelm, toate regimentele din Budapesta eraŭ așezate lîngă unul din trotoarele de pe tot parcursul stradelor ce avea să le străbată cortegiul. De alungul celui-l'alt trotuar, luaseră loc societățile Budapestiene. Azi la primirea regelui Carol, nu era pe stradă postat de cît un singur regiment, acela al 6-a Austro-ungar al căruĭa proprietar este regele Romîniei. Colonia romînă din Pesta a trimes foarte puțini reprezentanți, în schimb studenții romîni aŭ sosit in corpore.

Consulul general al Romîniei d. A. Balș cu doamna și al doilea consul sublocotenent Mărgăritescu de asemenea cu doamna.

Ora 2 și 10 min.

La această oră sosește baronul Banffy, căruĭa îĭ urmează pe rînd toți miniștrii maghiarĭ anume: baronul Fejervari, Iosika, Perczel, Darany, Vlasici, Daniel, Lucaci, Erdely și Josipovici.

Puțin după aceasta sosiră și membrii curței regale, arhiducii Otto și Frederic Iosef precum și archiducesa Maria Iosefa.

Miniștrii eraŭ toți îmbrăcați în antica uniformă a magnaților maghiari, și făceaŭ o frumoasă impresie. Singur ministrul honvezilor, Fejervari, purta uniforma unui general de cavalerie.

Archiducii purtaŭ uniforma de generali austro-ungari, cu cordoane romînești. De odată strigăte enorme de eljen răsunară la urechea noastră.

Ungurii carĭ nu l'aŭ văzut pe Franz Ioseph din ziua de cînd a donat cele zece statui, eraŭ nebuni de entuziazm. Se anunță sosirea luĭ Franz Ioseph. Trupa prezentă arma, miniștrii își scoaseră căciulele, iar muzica intonă minunatul imn al lui Heyden, „Gott erhalte". Tobele sunară „marșul general" iar miniștrii întîmpinară pe monarch cu strigătul „eljen a Kiraly".

Monarchul prin raportul comandantul companiei, apoi trecu pe dinaintea frontului. După aceasta salută pe toți ceĭ presenți în parte, și se întreținu timp de mai multe minute cu d-l Balș și cu doamna.

Sosirea regeluĭ

La ora 2 și 29 minute, șeful stației Lachnit anunță că regele Carol a intrat în raionul stațiuneĭ Budapesta. Directorul căilor ferate ungare Ludvigh, comunică aceasta împăratului. Compania prezentă arma, miniștri se descoperiră, iar monarchul se postă la marginea peronuluĭ.

Exact la ora hotărîtă trenul regal intră în stațiune. Muzica intonă imnul național romîn.

Regele stătea la ușa vagonuluĭ, regina la fereastră. Cel d'întîi se coborî regele din tren. Purta uniforma austro-ungară de colonel proprietar al regimentului 6 cu cordonul ungar al sfîntului Stefan. Monarchii își strînseră mîna, apoi se îmbrățișară. Impăratul ajută apoi reginei, care sări sprintenă din vagon și care nu lăsă pe Franz Iosef să-i sărute mîna, ci îi întinse fața. Impăratul o sărută cavalerește.

Apoi regele întovărășit de împărat și urmat de toți generalii, trecu pe dinaintea companiei de onoare. In acest moment muzica începu să intoneze „Marșul lui Mihai Viteazul".

Apoi împăratul recomandă notabilitățile ungurești: întîi regelui Carol, și apoi reginei. Perechia regală se întreținu foarte cordial cu toți miniștrii, și regele distinse maĭ ales pe regele Carol.

Suita regeluĭ

In suita regeluĭ se află: ministrul romîn din Viena d. Emil Ghica, d. Eugen Mavrodi, consilier de legațiune, atașatul militar, maiorul Demetrescu, și aghiotanții colonel Manu și maior Grasoski. Pentru serviciul de onoare, s'aŭ atașat pe lîngă perechia regală: generalul de Mathes, maiorul Seclair din regim. 6 infanterie, contele Szappari și cavalerul Claudy.

Regele Carol se întreținu cu d. Balș și cu soția d-sale, de asemenea și regina.

După aceasta împăratul oferi brațul săŭ reginei, regele al săŭ archiducesei Maria Iosefa, care reprezenta pe împărăteasa, și urmați de strigătele „eljen" ale miniștrilor, ieșiră din gară spre a se urca în trăsurile curței.

Prin oraș

Cortegiul se formă ast-fel:

O companie de sergenți călări sub comanda colonelului de poliție Bormmisa. Trăsura cu prefectul de poliție și cu primarul.

Prima trăsură a curței: regele Carol și împăratul. A doua trăsură: regina și archiducesa Maria Iosefe. A treia archiducii și în fine miniștrii, generalii și suitele.

Strigăte de eljen se auziră de-a lungul străzilor. Mai ales regina a fost viŭ salutată de femeile maghiare, carĭ stimează maĭ ales pe Silva Carmen. Regina arată foarte bine și salută cu batista în toate părțile.

La curte, s'a făcut recepția conform programului. La primul careŭ așteptaŭ maistrul curței, prințul Liechtenștein și mareșalul ungar contele Aponyi. La al doilea careŭ: contele Goluchowski, purtătorii drapelui de stat și suita împărătesei.

După o scurtă întreținere, perechea regală se retrase în apartamentele sale situate în dreapta și stînga palatului.

La ora cinci a avut loc un dineŭ, la care aŭ participat afară de locuitorii curței și contele Golushowski cu soția, generalul baron de Beck și d. Em. Ghica.

Bran

Ce s'a mai pus la cale?

O să se întrebe mulți — ce s'a maĭ pus la cale, pentru fericirea romînizmuluĭ, cu ocazia vizitei regelui Carol la Pes.a?

Iată ce:

Intr'o corespondență din *Buda-Pesta* a ziarului berlinez *Kreuzzeitung*, după ce se spune că „acea dispoziție neamicală care există în Ungaria față de Romînia și pe care *a dezvolta-o numai iridentismul anti-maghiar al Ligei romîne*, a încetat, relativ în scurtă vreme" — se anunță următoarea fericire pentru neamul romînesc:

«Acum deja s'a făcut o legătură deplin normală și prietenească între cele două state (Austria și Ungaria) **și guvernul romîn a și luat măsurile necesare ca să aducă la ordine elementele turbulente, ca să împedice transpunerea agitației pe teritor maghiar și ca agitatorii valachi din Ungaria să nu mai afle refugiŭ și sprijin pe teritorul romîn.»**

Somăm presa oficioasă să ĭea cuvîntul față cu niște niște știri de o așa gravitate, publicate într'un ziar ca Kreuzzeitung, *ale căruĭ legaturi diplomatice sînt bine-cunoscute.*

Intoarcerea trădătorului

Afară de miniștrii, aŭ maĭ plecat azĭ dimineață întru întîmpinarea trădătorului la Predeal și următoarele persoane: Mitropolitul primat, general Robescu, colonel Capșa, general Vlădescu, colonelul Priboianu, procurorul general de Covurluĭ, Bastachi, și diferite persoane oficiale.

Plecarea din Sinaia la Predeal și de aci înapoĭ la Sinaia s'a aranjat în următorul mod: la orele 3.45 trenul regal va pleca din Sinaia și va sosi în Predeal la orele 4,21, iar la orele 4.41 va pleca din Predeal și va sosi în Sinaia la 5.10.

In Capitală bîntue vărsatul negru. Consiliul sanitar a luat măsuri ca bolnavii de această boală teribilă să fie imediat transportați în baracele spitaluluĭ Colentina.

Erĭ aŭ și fost transportați doĭ bolnavĭ de vărsat negru.

Poliția din Capitală a arestat și înaintat parchetuluĭ pe individul Dumitru Ionescu care se dădea drept angroșist de untdelemnurĭ și escroca pe comercianți, trimițîndu-le tinichelele um plute cu pietre și cu cîrpe în loc de untdelemn.

Dumitru Ionescu a fost depus la Văcărești.

Tribunalul de Ilfov se va pronunța astă-zi asupra confirmăreĭ mandatelor de depunere in contra samsarilor Șapira, Weintraub și Grimberg.

Se crede că samsarii vor rămînea depuși încă o lună, de oare-ce instrucția nu este încă sfîrșită.

D. Quintescu, prefectul de Teleorman, a sosit alaltă-erĭ în Capitală, „nu însă în interes de serviciŭ, ci chemat" de d. Ferichide care, aflînd despre cearta dintre prefect și d. Chirițopol, voește să'ĭ împace.

Erĭ d-niĭ Quintescu și Chirițopol aŭ fost la d. Ferichide care le-a făcut reproșurĭ pentru certurile lor continue și, după multe inzistențe, a reușit să-ĭ împace.

Ambiĭ ocultiștĭ eșiră la braț din cabinetul d-luĭ Ferichide și, găsind la minister pe d. Carabatescu, prefectul de T.-Jiŭ, s'aŭ dus cîte și treĭ la birtul Andreĭ pentru a uda noua prietenie.

Toțĭ treĭ aŭ benchetuit pînă tîrziŭ noaptea, fericițĭ că s'aŭ putut împăca.

Din Brăila ni se scrie că maĭ multe persoane de acolo aŭ cîștigat cîte-va loturĭ ale lotărieĭ funcționarilor publicĭ.

Ast-fel, lotul de 10 miĭ leĭ a fost cîștigat de un italian, cel de 5 miĭ leĭ de un antreprenor de cafenea și altul de 500 leĭ de către garderoberul clubuluĭ Raly.

Din Fălticenĭ ni se scrie că zilele trecute s'a comis acolo o crimă înfiorătoare: femeea Safta Ruxandru, născînd un copil, l'a băgat într'o oală cu apă și l'a fiert pînă cînd s'a făcut bucățĭ.

Un vecin, denunțînd pe mama criminală, ea a fost imediat arestată.

Parchetul instruește.

Tribunlul de Ilfov a amînat erĭ procesul pentru cererea de punere sub interdicție a locotenentuluĭ Sturdza Pavelescu, fiŭ adoptiv al prințuluĭ Grigorie Sturdza.

Evreiĭ din Calea Văcărești s'aŭ revoltat în contra unuĭ rabin dintr'o sinagogă și pocnindu-l la eșirea sa din școala evreească, i-aŭ tras o bătae zdravănă.

Pacientul a reclamat parchetuluĭ.

De două zile arde pădurea Oncești, proprietatea Eforieĭ spitalelor civile.

Incendiul a luat naștere de la o miriște vecină, care a fost aprinsă de către sătenĭ.

Erĭ fiind întrunirea soc. pentru Invățătura poporuluĭ romîn, fostul mitropolit Ghenadie Petrescu care e președinte de fapt al acesteĭ societățĭ, (de oare-ce acest mandat nu l'a perdut pînă acum) s'a prezentat spunînd că Duminică — cu ocazia puneriĭ petreĭ fundamentale a școaleĭ societățeĭ — va asista și dînsul ca președinte.

La această serbare însă va veni să asiste în chip oficial d. D. Sturdza și d. Haret.

Incurcătura membrilor societățiĭ a fost foarte mare. In urma consfătuirilor ce s'aŭ urmat însă, s'a hotărît ca să se convoace o adunare generală a societățiĭ în curs de o lună și în care fostul președinte își va da demisia din președinte spre a nu crea încurcăturĭ mersuluĭ bun al societățiĭ.

Guvernul se ocupă serios cu construirea de noĭ vapoare romînești.

Ministerul de războiŭ lucrează la un proect de lege pentru acordarea de noĭ credite de maĭ multe milioane ce vor servi la construirea vapoarelor.

Acest credit va fi cerut în seziunea viitoare.

Ancheta luĭ Nicoreanu

Expertiza numită de ministerul de războiŭ pentru a analiza specificul d-ruluĭ Nicoreanu va prezinta mîine raportul.

După cît am putut afla raportul este favorabil d-ruluĭ Nicoreanu. De asemenea și ancheta numită pentru a constata abuzurile comise de Nicoreanu la spitalul militar, s'a pronunțat în favoarea luĭ Nicoreanu.

Mușama dar pe toată linia. O știam de la început și am și anunțat'o din prima zi.

In țara noastră, criminaliĭ cu protecție nu sînt nicĭ odată pedepsițĭ, ba din contra eĭ pedepsesc pe vinovațiĭ carĭ li se opun.

Vom reveni.

Comisiunea întocmită pentru vizitarea tuturor localurilor de teatru din Capitală și-a înaintat raportul ministruluĭ de interne, recomandînd repararea radicală a maĭ multor localurĭ carĭ nu corespund cerințelor siguranțeĭ publice.

Comandantul piețeĭ Bucureștĭ a luat dispozițiunea ca muzicile militare să cînte la șosea în fie-care Joe și Duminică de la orele 7 și pînă la 10 dimineața.

Direcțiunea Teatruluĭ Național a început să facă angajamentele pentru orchestra opereĭ.

Condițiunile de angajament se află afișate la conservatorul de muzică din Capitală.

Sesiunea de toamnă a sinoduluĭ, care se hotărîse a se deschide la 1 Octombrie, s'a amînat pentru ziua de 15 Octombrie a. c.

Cauza aceșteĭ amînărĭ e că pînă atuncĭ d. Haret, ministrul cultelor, nu va dispune de timp pentru a prezida ședințele sinoduluĭ, lucru la care d-sa ține mult.

Rescoala țăranilor din Țigănești

Țăraniĭ din Țigănești, județul Ilfov s'aŭ resculat erĭ în contra autorităților și nu lipsea mult pentru ca să se facă vărsărĭ de sînge.

Răscoala țăranilor a provenit din următorul incident: perceptorul satuluĭ Țigănești avînd să ia niște parale de la cîrciumarul satuluĭ, a trimis pe o caraulă să ceară paralele. Cîrciumarul a răspuns că n'are pentru moment dar că le va duce el singur perceptoruluĭ. Caraula însă avînd ordine stricte de la perceptor, luă la bătae pe cîrciumar și pe alțĭ sătenĭ. Maĭ mulțĭ țăranĭ sosiră atuncĭ în ajutorul cîrciumaruluĭ și se încinse o luptă zdravănă.

Perceptorul auzind că, caraula sa este este bătută, alergă la fața loculuĭ și cu două revolvere în mînă amenință pe țăranĭ. Tot satul sări atuncĭ în contra perceptoruluĭ și oamenilor săĭ. Perceptorul trase cîte-va focurĭ de revolver și se refugiă în localul primărieĭ. Țăraniĭ îl urmăriră însă și acolo și voiră să dărîme localul primărieĭ.

Primarul chemă în ajutor jandarmeria rurală care reușĭ să potolească pe țăraniĭ revoltațĭ.

Prefectul de Ilfov a numit o anchetă pentru constatarea faptelor.

Inf.

Diseară la orele 8 vor avea loc la Velodrom alergările bicicliștilor italienĭ.

Chestiunea conflictuluĭ ruso-romîn va veni mîine în discuția comisiuneĭ dunărene.

D. General Pencovicĭ are ordine precise de la guvernul nostru ca să susțină din toate puterile că Rusia este vinovată în acest conflict.

Peste tot județul Iașĭ a căzut o ploaie torențială însoțită de grindină cît aluna de mare.

Din cauza acesteĭ ploĭ la Iașĭ se simte un frig puternic.

Impertinență ungurească

Se știe că în Capitală apare un pamflet unguresc intitulat Bukarester Tageblatt.

Cîtă vreme pamfletul își primește subvenția de la poliția din Pesta — nimenĭ nu voește să știe acĭ în Capitală de existența murdareĭ fițuicĭ.

Astă-zĭ însă fițuica ungurească se încearcă să dea lecțiĭ de conduită preseĭ romînești și numește lipsă de tact refuzul acesteia de a participa oficial la alaiul de la Pesta.

Unde însă pamfletul polițieĭ din Pesta atinge culmea impertinențeĭ e cînd ostentativ anunță în caractere compacte că pseudonimul Pawlowski, despre care vorbea ierĭ telegrama Agențieĭ ungureștĭ că ar fi vorbit la Pesta, a ținut [illegible] luĭ ca **reprezentant al preseĭ romîne.**

Presa romînă întreagă are datoria ca în 24 de ore să facă pe fițuica ungurească să retracteze impertinența — saŭ, de nu, să plătească urechile impertinentuluĭ care a strecurat această îndrăzneață insinuare.

Cît despre noĭ, avem onoarea a-ĭ transmite expreziunea saŭ maĭ bine zis: impresiunea *vîrfuluĭ ghetelor noastre.*

Toptangiĭ Bercovicĭ, Kreid și Cohn încearcă toate mijloacele pentru a scăpa de urmăririle justițieĭ. Eĭ aleargă pe la toțĭ advocațiĭ și samsariĭ colectiviștĭ și le promit sume marĭ de banĭ pentru ca să intervină în favoarea lor pe lîngă ministrul de justiție.

Toptangiĭ maĭ sus pomenițĭ se laudă chiar prin oraș că vor obține permutarea d-luĭ judecător de instrucție Alexandrescu,—aceasta pentru că a ordonat măsurarea lor la serviciul antropometric. Ni se afirmă însă că d. judecător de instrucție n'a făcut pe cît să se conforme legeĭ penale, care arevede măsurarea orĭ-căruĭ deliquent.

ULTIMA ORĂ

Din Pesta

— prin fir telegrafic de la trimisul nostru special —

Budapesta, 18 Sept., ora 1.40 m.

Cercurile politice de acĭ aŭ rămas foarte surprinse de toastul regeluĭ Carol, care s'a mărginit să mulțumească pentru primire și să închine pentru împăratul Frantz-Ioseph.

Pricina acestuĭ limbagiŭ al regeluĭ, spun politicianiĭ și ziariștiĭ de acĭ, e acieașĭ care a făcut și pe d. Sturdza să nu vie la Pesta— și anume: agitația preseĭ, a Ligeĭ și a studenților din Romînia.

Ziarele apărute acĭ azĭ caută să ascundă răceala ce-a produs toastul regeluĭ Carol.

In public mirarea e mare în urma pronunțăreĭ toasturilor, de oare-ce ele nu conțin nimic care să dea vizitei caracterul politic și maĭ ales național, care se trîmbița de presa maghiară.

Gal.

Criza ministerială din Grecia

(Serviciul telegrafic al *Agenției Romîne*)

Atena, 17 Septembrie.—Maĭ multe ziare considerînd o criză ministerială ca inevitabilă după prezentarea tratatuluĭ preliminărilor de pace, discută eventualitățile ce s'ar putea produce.

Hestia *se declară în favoarea constituireĭ unuĭ cabinet luat în afară de partidele politice.*

Asty *din contră, ar vrea ca ministerul să fie format din oamenĭ luațĭ în rangurile tuturor partidelor, sub președenția amiraluluĭ Canaris saŭ a uneĭ alte persoane.*

Știrĭ telegrafice

(Serviciul *Agenției Romîne*)

Intrarea armenilor în Turcia interzisă. — Demisia cabinetuluĭ spaniol

Londra, 17 Septembrie. — Se anunță din Cair ziaruluĭ „Times" că s'a instituit un tribunal special pentru a judeca 20 de indigenĭ carĭ la 17 Septembrie aŭ aruncat cu pietre contra unuĭ detașament de soldațĭ englejĭ.

Acest tribunal a condamnat doĭ acuzațĭ la 8 lunĭ închisoare, și treĭ la 6 lunĭ. Ceĭ-l'alțĭ acuzațĭ aŭ fost achitațĭ.

Londra, 17 Septembrie,—Se anunță din Constantinopol ziaruluĭ „Standard" că o iradea imperială publicată de curînd interzice armenilor libera intrare în Turcia.

Cuxhaven, 17 Septembrie. — S'a găsit corpul duceluĭ Frideric Wilhelm de de Mecklemburg.

Constantinopol, 17 Septembrie — O iradea imperială scutește populația Hauranuluĭ de serviciul militar, în schimbul uneĭ taxe de scutire.

D. de Nelidov, pleacă mîine la Baden-Baden.

Constantinopol, 17 Septembrie.—Sultanul a ratificat anexa preliminărilor de pace relativă la amnistia și în privința căruia s'aŭ făcut rezerve de la origina negocierilor.

Madrid, 17 Septembrie. — Cabinetul și-a dat demisia.

Licitațiunĭ

* In ziua de 25 Septembrie a. c. ora 2 p. m., se va ține licitație la direcțiunea generală a teatrelor pentru închirierea vestiaruluĭ Teatruluĭ Național pe un period de treĭ anĭ.

* La 29 Septembrie se va vinde prin licitație: casele cu locul lor din Bucureștĭ, str. Viitoruluĭ No. 146, fost 88 compuse din o brutărie, o prăvălie și treĭ camere.

* La 30 Septembrie.—Casele cu locul lor din Bucureștĭ, cheiul drept al Dîmboviței No. 56, construcție de zid, cu 3 etaje, avînd în total maĭ multe încăperĭ și pivniță sub dînsele, iar în rînd alte dependințe tot de zid, 1 grajd, 1 șopron, o fabrică mare de tăbăcărie în 3 etaje, învelită cu tablă de fier, avînd 36 puțurĭ de țiment pentru argăsit peile

Idem. — Casele cu locul lor din com. Colentina II-a, Teiŭ, str. sf. Nicolae, No. 80, construite de zid și acoperite cu tablă, avînd 2 odăĭ, o sală și o bucătărie, alipit de aceste, o altă construcție compusă din 3 odăĭ cu o sală de desubt, pivniță și în fund un grajd de zid și alte dependințĭ.

* Se scoate din noŭ în licitație furnitura a 80,000 tone piatră în blocurĭ marĭ, pentru apărările linieĭ Bîrlad-Galațĭ.

Valoarea, după deviz, este de leĭ 180.000.

Licitațiunea se va ține în ziua de 15 Octombrie 1897, orele 4 după amiazĭ, precis.

Pentru gospodine

Prefacerea strugurilor în stafide. — Lașĭ strugurĭ dulcĭ, albĭ și bunĭ să se usuce pe vița lor; cînd vor fi de tot copțĭ, crestezĭ puțin codițele strugurilor; îndată ce se vor zbîrci ceva și se vor cam înegri, îĭ culegĭ și'ĭ așezĭ pe scîndurĭ de uscat poame; după aceasta, îĭ usucĭ deplin la soare. Cînd vor fi uscațĭ, le scoțĭ cotorașele afară, îĭ bagĭ în cutiĭ apăsîndu'ĭ bine în lăuntru și'ĭ păstrezĭ închizînd cutiile ca să nu străbată aerul. In sfîrșit, după trecere de cît-va timp, serveștĭ stafide.

Gastr.

MODE

Toaletă de vizită

Rochie de mătase albastră, cu ramurĭ verzĭ ca salcia. Corsaj simplu deschizîndu-se pe o cămășuță de dantelă de Veneția, cremă. Șase barote de panglice „pékinó“ negre și albe, terminate cu cîte un nod strîns într'un inel de strass, traversează fața. Centura și cravată de aceiaș panglică.

Laura

Bibliografiĭ

Edițiunea a VII din **Gramatica romînă**, partea **etimologică** de **I. Manliu**, a ieșit de sub tipar și se află la toate librăriile din capitală.

*

A apărut: **Legea pentru judecătoriile de pace**, comentată și adnotată cu juris prudență de *M. P. Rădulescu*, d-r în drept și judecător de pace. Se află de vînzare la: librăria Alcalay Müler și Haiman precum și la autor în Valeniĭ de munte. Depositul general la librăria Carol Göbl. Pentru librăriĭ 20% rabat.

207—26.

SPECTACOLE

Se știe neglijența ce a domnit, sub fosta administrație, la *Sala de spectacole a Băilor Eforieĭ*, azĭ a luat un sfîrșit, căcĭ cunoscutul director Haimovicĭ a luat în antrepriză această frumoasă sală și o va readuce iarășĭ în stare de prosperare. Numele d-luĭ Haimovicĭ ajunge ca să-ĭ putem asigura o reușită deplină.

Grădina Mitică Georgescu, str. Cîmpineanu.—Teatru de varietățĭ. Trupa urienescu.

FOIȚA ZIAR. „ADEVĔRUL“

— 158 —

GORON

Destăinuirile unuĭ polițist

IV. Poliția viitoruluĭ

CAPITOLUL VI

Falșificatoriĭ de monedă și Anarchia

— Șefule, strigă Herbain palid de tot și ținînd în mînă un revolver pe care'l zmulse de la Mauduit, hoțomanul a voit să vă omoare!

— Nu d-le, răspunse Mauduit care nu'șĭ pierduse sîngele rece, dacă am scos un revolver din buzunar era pentru ca să mă ucid.

Ceea ce e sigur e că în momentul în care mă aplecam să ezaminez topoarele, omul puse repede mîna pe armă și Herbain, repede ca tulgerul, îĭ ridicase brațul.

Lovitura nicĭ nu porni.

Am consemnat în raportul meŭ încercarea de sinucidere a luĭ Mauduit'

La proces nu fu chestiune de alt-ceva.

De alt-fel eŭ nu am făcut caz de amenințările și injuriile aduse mie, nicĭ o dată cît am fost la Siguranță.

Mauduit scăpă cu cincĭ anĭ de închisoare.

De'l acuzam că a venit să mă omoare, e probabil că ar fi fost condamnat la munca silnică pe viață, ca și tovarășiĭ săĭ Catineau și Briens.

Procesul, care se judecă la Troyes, fu destul de interesant prin afirmările anarhiste și printr'o istorie de evaziune.

Afacerea cu monedele falșe fu descurcată repede.

Cea cu încercarea de fugă fu epică.

In închisorile de provincie, afară de orașele marĭ, toate se petrec cam în familie.

Multe închisorĭ de pe acolo s'ar putea zice că sînt făcute ca să favorizeze fuga prizonierilor.

In închisoarea de la Troyes se putea foarte ușor complota o fugă, fără ca paznicii să vadă ceva.

Catineau, Massoubre și Briens se plictiseaŭ pe la sfîrșitul toamneĭ, Mauduit era la Mazas.

Acolo se plictisea și el.

Nu e vorba că găsiseră eĭ alt tovarăș în locul luĭ.

Dăduseră peste unul Soudant.

Acesta era condamnat la 8 anĭ de muncă silnică.

Planul de evadare fu combinat cu multă grijă.

Massoubre era lăcătuș.

El fabrică cheĭ falșe, ca să deschidă ușile din năuntru, din închisoare și făcu ce trebuia pentru a sări peste zidul din afară.

Ceĭ-l'alțĭ făcură frînghiĭ.

Dar nu era de ajuns.

Se gîndiră bine.

Le trebuia maĭ mult o cheie pentru poarta din afară.

Așa se hotărîră să fugă în noaptea în care un paznic, care era și portar, își făcea rondul.

Speraŭ să-l lege, să-ĭ puie un căluș în gură și să-ĭ ia cheile.

Cu ele eraŭ să deschidă poarta din afară.

Intr'o seară, pe la zece și jumătate, paznicul așteptat se ivi.

Se pregătea să închidă ușa de la galeria în care se aflaŭ eĭ, cînd ceĭ patru prizonierĭ se repeziră asupra luĭ.

Catineau îĭ aruncă un cearșaf pe figură.

Tot el îĭ puse și călușul.

In timpul acesta ceĭ-l'alțĭ îl țineaŭ trîntit jos.

Dar atît că paznicul era zdravîn.

Se zbătu tare.

Ișĭ scoase, în zvîrcolire, călușul din gură.

Incepu să strige.

Catineau vru să-ĭ vîre pumnul în gură.

Dar paznicul făcu o sforțare mare.

Scăpă.

Atuncĭ ceĭ patru conspiratorĭ se speriară de tot.

Apucară să fugă.

Catineau și Briens se duseră în dormitor.

Soudant se urcă pe învelișul închisoriĭ.

Massoubre se agăță de firele telegrafice carĭ trec pe deasupra.

Pazniciĭ sosiră.

Soldațiĭ asemenea.

Așa se sfîrși încercarea de fugă.

La proces veni vorba de aceasta.

Briens zise:

— D-le președinte, cînd închizĭ animale, nu fac ce pot ca să scape? Pe noĭ la ce vrețĭ să ne pedepsițĭ că am vrut să fugim?

După ce se pronunțară condamnările, fie-care zise cîte ceva.

Catineau strigă:

— Moneda falșă e un drept. Trăiască anarhia!

* * *

Pe cînd debutam în poliție și eram secretar al d-luĭ Clement, arestarăm într'o zi un fabricant de monede falșe.

Era cel maĭ dibaciŭ ce am cunoscut.

Se numea B...

Era un fel de savant ciudat.

Cu ajutorul galvanoplastieĭ fabrica bucățĭ de 10 fr. prea bine imitate.

Nu ne-a spus nimic atuncĭ.

Dar cînd eram șef al Siguranțeĭ am aflat că B... era anarhist și că o parte din ce cîștiga da pentru propaganda revoluționară.

— Dar cîștigul nostru nu e lucru mare, zic eĭ...

In privința monedelor falșe și a celor carĭ le fabrică, publicul își închipuie o mulțime de neadevărurĭ.

Lumea își închipuie că atuncĭ cînd descoperĭ o bandă de fabricanțĭ de monede falșe, aĭ pus mîna pe cine știe ce răŭ-făcătorĭ cumplițĭ.

Lucrul nu e așa.

Afară de cîțĭ-va anarhiștĭ, carĭ cred că fac mare răŭ societățiĭ dacă fabrică cîte-va monede de plumb în loc să fie de argint, nu arestezĭ ades de cît ștrengarĭ de băiețaĭ carĭ caută să facă cîte-va piese de 2 orĭ de 5 francĭ.

Lucrul e greŭ.

Meșteșugul lor e dintre cele maĭ grele.

Falșificatoriĭ de piese de aur sînt rarĭ.

B... era un adevărat artist.

Se slujea cu galvanoplastia...

Maĭ mult pierdea banĭ de cît cîștiga.

Ceĭ-l'alțĭ carĭ toarnă piese de 5 francĭ saŭ de 2, (căcĭ fabricarea e cu atît maĭ ușoară cu cît piesele sînt de maĭ mică valoare) aŭ cheltuielĭ marĭ.

De obiceĭ topesc metalul cu care se fac obiectele de prin bazarurĭ...

Greutatea stă în răspîndirea monedelor...

Ca să le desfacă trebuie ca fabricanțiĭ de monede falșe să umble din prăvălioară în prăvălioară.

De cîte orĭ am făcut perchizițiĭ la eĭ, am găsit tot felul de mărunțișurĭ.

Eraŭ adevărate micĭ bazarurĭ.

E muncă multă.

Ca să schimbe cîte-va piese, trebuie să facă curse marĭ, căcĭ nu pot da două piese falșe în aceiaș prăvălie.

Un lucrător, care muncește, cîștigă maĭ mult de cît un fabricant de monede falșe.

Și acesta e în pericol de muncă silnică pe viață!

Pedeapsa mi se pare nepotrivită.

Prea e mare.

Răul ce'l fac fabricanțiĭ e mic.

Maĭ acum în urmă mă aflam la un loc cu magistrațĭ și cu negustorĭ din Paris.

Făcuseră parte dintre jurațĭ.

(Va urma)

Proprietar CONST. MILLE

Tipografia ziaruluĭ «Adevĕrul» Pa... l Bănceĭ Naţionale

Tipărit cu cerneală E. T. Gleitsmann, Dresda